

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izjava vsak četrtek in vsej s početnega vred je v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kateri hodi sam po poslovnem pletu na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se določa do odpovedi. — Šteje „Katoliškega tiskovnega gospodarja“ dobitno in na posebno naročnino. — Posamezni list stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnost: Koroska cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserati in reklamacije.

Na iznate se platenje ali enotorno pejljivite za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznana“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petivrstva 24 vin. Izjave in Postano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprtje reklamacije so poštne proste.

Sv. Oče za mir.

Na dan obletnice svetovne vojske je izdal sv. Oče Benedikt XV. v srčnih izrazih sestavljeni poziv na vse vojsko, da se naroči in njih vladarje, v katerem jih roti in prosi, naj vendar že mislijo na mir. Poziv se glasi:

Ko smo brez našega zasluženja bili poklicani, da prevzamemo na apostolskem sedežu nasledstvo za skrajno milim papežem Pijem X., kateremu je žalost nad ravnikom izbruhnjeno bratomorno evropsko vojsko skršala njegovo sveto in dobrovorno življenje, smo tudi mi z ozirom na okrvljena bojišča žutili bolest očeta, ki gleda svojo hišo, razdejanje in opustošenje po divji nevihtji. In ko smo se z neizrekljivo tuga spominjali naših mladih sinov, ki jih je bilo na tisoče umorjenih, je naše od Kristusove ljubezni prešinjeno srce prečutilo vso britrost mater, predčasno udovljenih žen in nevest in vso neutolažljivo bedo otrok, prerano odtrganih očetovskemu vodstvu.

Iz našega sočustvovanja s skrbmi brezstevilnih družin in iz pojmovanja dolžnosti našega v teh žalostnih časih posebno nujnega in prevažnega zvanja z amir in ljubezen, se nam je prekmalu rodi trden sklep, da posvetimo vse svoje delovanje in vso svojo moč v to, da spriznimo vojskujoče se narode. Da bomo to storili, slovesno obetamo Odrešeniku, ki je za ceno svoje krvi hotel rešiti vse ljudi. Saj so tudi naše prve besede, katere smo kot najvišji pastir izpregovorili vsem narodom in njih vladarjem, veljale miru in ljubezni.

Toda našega ljubezljivega in živega opomina, ki smo ga govorili kot oče in prijatelj, niso poslušali. To nas jebolelo, a nam ni zadušilo našega sklepa. Brez prenenanja smo se obračali do Vsemogočnega, v kojega rokah počivajo razum in srce državljanov in kraljev, in ga prosili, da konča strašno klanje. In odredili smo, da so z nami vroče in ponižno molili vsi verniki, ter poskrbeli, da so molitev spremila dela krščanske pokore.

Danes pa, na žalostno obletnico, ko je izbruhnila vojska, izvira iz našega srca želja, da vojska hitro prenehata, se bolj goreče, naš očetovski klic je še glasnejši. Nači bi ta klic preglasil strašni hrup orožja in naj bi dosegel pri njih milejše in vzvišenejše misljenje.

V imenu svetega Boga, našega nebeškega Očeta in Gospoda, in blagoslovljene Jezusove krvi, ki je tekla za odrešenje človeštva, rotimo Vas, ki vsled božje Previdnosti vladate nad vojskujočimi se narodi, da končno ustavite strašno morijo, ki že nad leto dni onečastuje Evropo. Bratska krije, ki se prelivata na suhem in na morju. Najlepše pokrajine Evrope, tega zemeljskega vrta, so posejane z mrlji in razvalinami. Kjer sta malo poprej delavnica in poljsko delo marljivo ustvarjali nove vrednote, tam grozovito gromijo topovi s svojim razdejalnim učinkom, ne prizanašajo ne vsem, ne mestom. Povsod prinašajo opustošenje in smrť. Vi nosite pred Bogom in ljudmi grozno odgovornost za mir in vojsko.

Cujte našo proročnico, čujte očetovski glas namestnika večnega in najvišjega Sodnika, kateremu boste moralni polagati račun za Vaša javna podvzetja, kakov za Vaša zasebna dejanja. Velika bogastva, s katerimi je Stvarnik obigodaril Vam izročene dežele, Vam gotovo omogočujejo, da bi nadaljevali vojsko. Toda za kako ceno? Na to naj odgovarjajo oni tisoči mladih ljudi, kajih življenje dan za dnevom ugaša na bojiščih, naj odgovarjajo razvaline tolikih mest, vasi in spomenikov, ki jih le postavila nabožnost in nadarenost prednikov. Ali ne govorijo tudi one britke solze, ki se pretičajo v tihih sobicah in ob altarjih, da je cena za vsakdanji boj velika, prevelika?

Naj se ne reče, da bi se ne moreti strašen spor poravnati brez sile orožja. Odstrani naj se sklep medsebojnega uničenja. Pomislilaj se, da narodine ne umrejo. Če se narodi ponizujejo in zatirajo, trepetajo nosijo jarem, a se pripravljajo, da se ga znebjijo in v to svrhu izporoča rod rod žalostno dedičino sovraščava in maščevanja. Zakaj bi se torej že sedaj z nepristransko vestjo ne presojalo pravice in neopravičenih želj narodov? Zakaj bi se posredno ali neposredno ne pričela izmenjavati mnenja, da bi se po možnosti ugodilo onim pra-

vicam in opravičenim željam in da bi tako končalo strašno vojevanje. To bi bilo postopanje, kakoršno se je vrsilo tudi prej pod enakimi okolnostmi.

Blagoslavljen budi tisti, ki prvi dvigne olikino mladiko, ki prvi nudi sovražniku desnicu s tem, da ponudi pametne mirovine pogoje. Ravnotožje v svetu in blagonsen mir med narodi se mnogo lažje obdrži, ako so si narodi med seboj dobrohotni, ako spoštujejo drugega pravico in čast, kakor pa ako imajo množice oboroženih ljudi in strahovite trdnjavške pasove.

To je naš klic po miru, ki prihaja na ta dan glasnejše iz naše duše. In vabimo vse prijatelje miru na svetu, naj nam podajo roko, da se pospeši konec vojske, ki je v teku enega leta spremenila celo Evropo v veliko bojišče. Naj bi dal Jezus, Usmiljeni, na posredovanje svoje žalostne Matere, da konečno po taku strašnem viharju prisije milo in žarno sonce miru, podoba njegovega božjega obličja! Da bi že kmalu zadonele zahvalne pesmi do najvišjega Darovalca vsega dobrega, ker so se za trajno spoprijaznile države! Da bi narodi v ljubezni pobratjeni zopet začeli tekmovati v znanosti, umetnosti in industriji. In ko zopet zavlada pravica, tedaj se naj narodi odločijo, da njih sporov v bodoče ne bo več odločeval moč, marveč, da se spori zaupajo m'ru in trezro prevdareni pravičnosti in pravici, kar bo najlepša in najstevnejša osvojitev!

V srčnem zaupanju, da se bo svet kmalu razveselil drevesa miru, donašajočega tako zaželjene sadove, podeli jujemo apostolski blagoslav v vsem onim, ki tvorijo nam izročeno skrivnostno čredo, in mi prosimo tudi Boga, da iste, ki ne pripadajo rimski cerkvi, zveže z nami z vezmi populne ljubezni.

Rim, v Vatikanu, 28. julija 1915.

Benedikt XV.

Naši potomci bodo slavili naše junaške čine.

Cetovodja Kallist Ketis, doma od Sv. Trojice v Slovenskih goricah, nam piše dne 27. julija z južnega bojišča:

Ce tri meseca smo že tukaj na jugu. Dne 11. aprila t. l. smo se odpeljali iz ljube domovine na jug proti solnčni Italiji. Sicer še ni kazalo, da takoj stojimo v bojno črto. Ta čas še je bil zrak čist okoli Gorice, vendar težke slutnje so nas obhajale, da ne bo dolgo tako. Priprave so kazale na vojsko. In res, dne 20. majnika je nastal naenkrat „alarm“. Odmarširali smo proti italijanski meji ter potem čez Sočo na naravno utrdbo kamnenega Krasa. Tukaj smo bili nastanjeni v neki vasi ter pripravljali utrdbu proti bočemu sovražniku. In nismo dolgo čakali, že dne 23. majnika ob 3. uri popoldan se nam je naznani, da je vojska napovedana. Zgrajali smo se nad prisegočim sovražnikom, kateri je huj kot Rius. Čakali smo prihodnega dneva v nadi, da nas že takoj napade. Vendar se je videlo, da polentar še ni pojedel svoje priljubljene „špiže“, kajti ni ga še bilo videti nikjer. Tudi naslednje dni smo videli le sovražne zrakoplove, kateri so se hoteli prepričati, kako so razvrščene naše čete, vendar smo sa predprznost nekaterem poslali na kamnitna tla našega Krasa, kjer so potem pobirali potrte kosti svojega rojstva. Vendar, kakor se je videlo, so imeli takih krokarjev-ptic dovolj, ker naslednji dan so krožili kar po trije naenkrat nad nami. Tretji dan se je že slišalo prvo strelenje topov sem od morja. Pogum nam je rastel, torej skoro bomo videli polentarje. Še smo čakali nekaj dni, kar priživljajo neko futro granate v našo vas. Mi smo se smeiali, ko so tako imenitno udarjale na skale, kier ni bilo nikogar. Od tega dne so začeli rabiti svoje topove, pehotu si ni upala naprej čez Sočo. Enkrat so se predzrnili delati most čez Sočo. Naša artillerija je to opazila ter poslala samo dve granati v pozdrav in ves sovražni predzrnji naklep je bil ponosrečen. To je trajalo potem več tednov. Konečno so le bili primorani, da so pričeli napadati.

Sedaj šele so se začeli boji v pravem pomenu. Sovražna artillerija je muncijo kar razsipačala, počalo je grozno, vendar brezuspešno. Cela dva meseca je sovražnik obstrelijeval naše postojanke, ko je komaj prišel v cilj. In kakšne topove ima! Učinki so grozni. Strel pada za strehom. Vendar naše čete stojijo

kakor skala, ne prežene jih sovražni ogenj, kakoršnegra ni bilo na kakem bojišču. Pri vsakem napadu ima sovražnik grozne izgube.

Težko je popisati boje zadnjih dni. Mrliči so nagromadeni pred žičnimi ograjami in smrad se širi daleč na okrog. Ko smo prišli s svojo strojno puško v strelni jarek, je moral en mož iti ven pred okopem odstraniti mrliče, da smo imeli razgled proti sovražniku. Seveda ni bilo to nič kaj prijetno opravilo, ker so nekateri mrliči ležali že po 6 do 8 dni tamkaj. Gozd, v katerem so naši strelni jarki, je grozno razmesjan. Granate so silno delovale v tem gozdu. Drevesa so polomljena, tla razrušena, da ni mogoče naprej. Na drevesih visijo kosi nog in rok, črevesa in sponi ostanki teles. Niti misliti ni, da bi mogel vse to kdo odstraniti. V strelnem jarku je pol jarka vode in krv s trupli pomešane ... Grozni smrad povsod, kamor stopiš ...

Jaz sem pridejšči oddelku, ki ima skrbeti za menažo za naš oddelek. Vsaki večer in celo noč smo s kuhičjo v strašnem ognju na odprtem prostoru sredi sovražnih granat. Enkrat je ena treščila komaj 15 do 20 korakov od mene. Ne vozničku z dvema konjema, ne meni se še dosedaj niti las ni skrivil, za kar hvala Mariji! Polentarji ne morejo priti niti za ped naprej, kar jim gotovo kvari že itak razdražene žive. Vsi smo enega mnenja in prepričanja: Zmagamora biti na naši strani, če ravno pademo v svi! Naši potomci bodo o nas govorili še čez stoletja: Bilej rod, kateri nam je ohranil zemljo, in sicer zemljo slovensko, milonado domovino! Torej dragi rojaki, kateri še mogoče pridejte za nam: Pogum! Vojskujmo se do zadnjega moža! Pokažimo, da smo vredni sinov naših slovenskih pradedov, kateri so marsikaterokrat pošteno naklestili polentarje ter tako ovenčali s slavo našo zgodovino. Naše geslo naj bo: „Vse za vero, dom, cesarja in milo našo slovensko ter avstrijsko domovino!“ Pozdravljam vse bralce „Slov. Gosp.“ in „Straže“!

Čim hujša je bitka, tem večja je slovenska korajža.

Narednik Franc Polič od Sv. Urbana pri Ptuju nam je poslal slednje izredno zanimivo pismo, v katerem v krepkih besedah opisuje boje na italijanskem bojišču:

Dnevi so dolgi, leto pa je vendar kratko. Preteklo je že leto, kar smo s svetim navdušenjem zapustili ljube domovine in šli nad naše sovražnike. Marsikdo je pred izbruhom vojske z verolomnim Italijanom s pikrim obrazom vprašal: Kedaj bo te vojske konec? Kar naravnost sem mu povedal: „Še en mesec!“ in nasmejal se mi je. Ali sedaj je čisto drugač. Nikdo ne vpraša po koncu, pač pa, kedaj se bo zadnji polentar na glavo postavil. Čim hujša je bitka, tem večjo imamo korajžo.

Bilo je nekega dne meseca julija. Naš bataljon dobi povelje: „Na pomoč na desno krilo!“ Kri nam je zavrela in v par trenutkih smo bili pri naših trpečih bratih, ki so z nadčloveško silo branili naše strelne jarke. Pogled na naše ranjence nas je razjaril in bili smo kakor levi. V toči granat in šrapnelov lazimo potrebuhu in v molitvi „Marija, pomagaj!“ komaj čakamo povelja, da prodriamo naprej. Kmalu nato zadoni povelje „Naprej!“ Jurišali smo! Z vriskom „hura“ smo bili kakor bliski z več kot tisoč zamazanimi polentarji skupaj. To Vam je bil krik in zvijanje in tuljenje ter klanje. Od strani so jih naše strojne puške čisto zmešale in kakor je njih navada, so tudi tukaj z zajemimi korački odmarširali; seveda jih je veliko tam za vedno oddalnilo, ker so dobili zobati našega fižola. To je bilo veselje, kakoršnega na nobeni gosti ne morem doživeti! Takšno veselje in navdušenost je vladala radi te naše zmage med našimi starimi fanti, da si niti misliti ne moreta. Neki težko ranjeni mi je rekel: „Dobro smo jim dači po grbi.“ In žarele so mu oči veselja in zadovoljstva. Za povrnitev smo dobili drugi dan polente kar z ionči vred, da smo lahko kar pobirali črepinje po slem. In to gre vsak dan naprej. Nam je to navadna reč in niti spati ne morem, ako bo preneha.

Dragi mi fante urbanski in čitatelji našega lišta! Ne držite se kislo, kateri se pripravljate prihodnji mesec za vojaški stan. Bodite veseli, da imate priložnost, udeležiti se takorekoč nam zajamčene zma-

ge. Žalosten vojar je kakor gnijo Jabolko med združimi. Kdo ne gre z veseljem nad Lahom?! Pokažite tudi Italijanom, kaj smo Slovenci in ko pride vrsta na vas, idite z veselim srečem v boj za našo domovino in milo Avstrijo. Ne pozabite si še pred odhodom priskrbiti našega ljubega "Slov. Gospodarja". Tukaj vam bo v veliko tolazbo in kratki čas. Torej še enkrat: pogum! Tukaj ni nobenega strahu! Kdor zaupa v Boga, tisti ne pozna bojazni!

V severno-goriških gorah.

Jakob Felicijan z Vurberga pri Ptaju nam piše dne 22. julija:

Visoko vrh planin stojim,
A v strahu vedno tu živim,
ker kroglo križem živigajo.
In mlade fante ubijajo!

Pošiljam nebroj pozdravov in malo poročam, kako živimo tukaj v hribih. Več kot en mesec že držimo naše postojanke, skoraj 2000 metrov visoko v goriških planinah, kjer nas polentariji obstreljujejo s topovi različnih vrst, toda z malim uspehom. Naše stanovanje je čisto priprosto in bolj za pokoro, kakor za počitek, ker hiše imamo v kaki duplini, postelj si pa sezidamo iz kamenja in malo prsti gor, pa tudi vleja. Je pač v hribih. Vode seveda nimamo druge, nego tisto, ki si jo stalimo iz snega in iz te si kuhamo čaj in kavo, če dobimo sploh kaj sladkorja. Tukaj bomo pač postali sami abstinenti, ker o vinu ni duha. Veliko trpljenja nam prizadene spravljanje živeža na te visočine, ker imamo pot silno strme. Spravljati pa moramo po takem kraju, kjer nas sovražnik ne more obstreljevati. Največ pa moramo trpeti radi slabega vremena, katero se skoraj vsako uro izpreminja in nas namaka. Najbolj prijetno se mi je pa godilo na moj rojstni dan dne 14. julija. Zjutraj sem šel v dolino po obed za častnike. Nazaj grede me je celo pot namakalo, da sem bil moker kot yrana. Ko sem prišel nazaj k stotniji, smo imeli obed, medtem se je pa vsula toča, da sem imel naenkrat polno šalo juhe in mesa in toča. Bilo je vse skupaj pomešano in moral sem celi obed pustiti. Toča sem imel okoli šotorja, kakor snega. Z veliko težavo sem si potem iz toče skuhal čaj. To je bil lep rojstni dan! Kljub vsemu trpljenju so naši fantje dobre volje in ob lepih večerih začnejo juckati in prepevati, da odmeva med gorami in klicajo izdajalskim polentarijem: „Pridite sem, če se Vam poljublji!“ Seveda, odgovor dajo navadno s puškami. Tudi nepotrebni živalic nam ne manjka, katere seveda ne pobijami z nohti, ampak kar s kamenjem udrihamo po njih. Tako živimo tukaj v planinah spokorno življenje in čakamo dneva, kateri bo prinesel naši lepi Avstriji že tako začeleni mir. Daj Bog, da bi se to že skoraj zgodilo! Če nam Bog življenje ohrani, bomo pa potem, ki pridemo domov, pravovedovali dogodke iz velike svetovne vojske.

Le naj ropoče in bobni,
Iz tisoč topov naj gromi,
Naj kroglo križem Švigaio,
Slovenske žemlje ne odstopimo!

Jakob Felicijan.

Prej se ne vrnemo, dokler Laha popolnoma ne stremo.

Topničar Vatroslav Frančkovič, doma iz Dornove pri Ptaju, nam piše dne 24. julija z italijanskima bojišča:

Ponosen sem in si štejem v čast, da se moram proti lahonskim figamožem bojevati. Nahajam se pri gorskem topničarskem polku štev. 3 in naša baterija je že Lahom napravila marsikatero bridko uro. Italijan strelja kakor besen ali zadene prav malo ali pa nič. Pri nas je ravno nasprotno; mi odpošljemo par strelov in že fričajo zbegani polentariji po zraku kar brez glav ali nog. Do sedaj smo jim vsakokrat prav dobro skuhali polento in jim bomo tudi v bodoče, da bodo pomnili, kaj so slovenski fantje, katerih nas je tukaj precej. Živimo čisto odtrgani od sveta, v prav visokih hribih, ali kljub temu smo zmajiraj dobре volje. Imamo tudi harmoniko, katera je pri nas zelo čislana. Mnogokrat se štajerski in kranjski Janezi podamo v naša zavetišča in ob spremljanju harmonike damo kako narodno pesem in srđ nad Italijani je še tokrat veliko večji. V hribih, kjer se nahajamo, menita nikdar ni zadonela „Lepa naša domovina“, ali sedaj se sliši pogosto.

Mi smo sklenili, da se prej ne vrnemo, dokler ne stremo Lahu njegove ohole in puhe glave. Vse za vero, domovino in cesarja! To je naše geslo. Vsem znancem in čitateljem "Slovenskega Gospodarja" posilja prav iskren slovenski pozdrav Vatroslav Frančkovič, topničar.

Trobenta nas bo klicala...

Jakob Zemljid iz Gornje Račigone nam piše z italijanskima bojišča:

Gotovo vas, dragi čitatelji, zanimata, kako se še nam slovenskim štajerskim fantom kaj godi tu dolia na italijanskem bojišču. Lah se še zmiraj trudijo in napenjajo vse sile, da bi predrli našo bojno črto. Pa hvala Bogu, da sedaj še jim to ni posrečilo. Naj vam opisem boje 18. in 19. julija.

To sta bila dneva, ki ju ne bom pozabili, dokler bom živ. V nedeljo dne 18. julija zjutraj ob 8. uri so začeli Lah s strašnim topovskim streljanjem. Obstreljevali so naše postojanke celi dan, da je bila groza. To je bila predpriprava, kakor všakdar, kadar mislijo prodirati. Drugi dan v pondeljek zopet isto. Okoli desete ure predpoldan se razvijemo v bojno črto ter ležimo do dveh popoldne tam. Granate so razbijale okoli nas, kroglo so živigale, kamenje pa je piskalo in tulilo po zraku, da je bila groza. To so bile strašne ure, a strašnejše so se prisile. Ob dveh popoldan dobi naša četa povelje, da mora prodirati naprej takoj daleč, da bomo dobili zvezo s tistim polkom, ki je ležal pred nami. Torej res, hajd naprej pogledat, kaj imajo spredaj. Puško sem očesil čez hrket, potem pa smo začeli. Praporščak naprej, za njim četovodja in ostali. Nismo še prijezikili kakih 500 korakov, pa nas je sovražnik že zapazil. Začela se je prava gonja. Kar naenkrat toča krogel, šrapneli pa so začeli krog nas in nad nami tako razbijati, da sem mislil, da moram oglušiti. To vam je bila prava peklenska muzika! Hitro sem se priporočil Mariji in angelu varihu v varstvo, obudil popoln kes, potem pa se nisem menil več ne za kroglo in ne za šrapnele. Le naprej, le naprej! Naenkrat zastoka tovarš za menoj; ogledam se, videl sem, da je padel, izvil se mu je vzdih „Oh“, nagnil je glavo in ni ga bilo več. Jeza me popade, zatorej kar vstanem ter drvim naprej, da naredim z vragovim Lahom prej račun. Pridem na določeno mesto višine. Prvi trije, ki smo prišli tje, smo sli s korporalom 50 korakov naprej, ostalim za kritje, da so se lahko zadaj razvrstili. Lah so pošiljali, gor krogel in Bog zna, kaj še vse, da je samo brenčalo in zemljo stresalo, kot bi bil sodni dan, pa me vendar niso zadeli. Saj nisem neumen, da bi jim glavo držal, ampak sem se lepo zakril in iz svojega zaščitnika sem jih puhal, da so se kar prekopicali.

Tako smo bili mi štirje približno tri ure. Solnce je jelo zahajati. Sovražnik ni opravil ničesar, ampak je bil krvavo odbit. Polagoma je nastal mir. Pokrajina krog nas se je kopala v zadnjih žarkih zahajajočega solnca in bila tako krasna, da bi jo bili človek zmiril gledal. Začela se mračiti. Nastane popoln mir. Noben strel se več ne oglasi. „Ave Maria!“ Toda zastonj poslušam. Noben zvon se ne ogasi, ki bi nam vojakom na bojišču naznjal „Zdravo Marijo“. Pač, stolkanje in klicanje ranjencev se sliši, ki prosijo za pomoč in tu in tam leži mrtev junak. Sklenem roke k molitvi, da zahvalim Marijo in angela varuha, da sta me tako čudovito varovala ta dva dni. Vrnem se nazaj k svojim tovarišem. Pa glej, ni jih več vseh, nekaj jih je mrtvih, nekaj ranjenih. Mi ostali se zberemo krog njih, gledamo jih nemti in vsak reče: „Skoda vas, Res, škoda, res so matere izgubile sinove, ne pridejo več domov, a oni so izvršili sveto svojo dolžnost in do zadnjega izpolnili prisego, ki so jo prisegli. Mirno spačajo sedaj daleč od svojega kraja, pa mislim, da v milosti božji. In ko nas bo trobenta klicala na sodan dan, tedaj se bomo zopet videli stari prijatelji, braňitelji in bojevni zvezelnega kora, ki smo se borili za pravico, čast in obstoj svoje domovine. Mi pa se še bomo naprej bojevali za našo sveto stvar in proti našemu kletemu zahrtnemu „zaveznišku“. Z Bogom!

Na jug hrepenimo.

Narednik Henrik Vollmaier iz Selnic ob Dravi piše dne 12. julija svoji ženi s severnega bojišča:

Kakor šem izvedel, je selniški g. Pinter moral dne 4. junija brez svoje volje nastopiti dolgo rajžo v rusko carstvo. On je najbrž ujet. Ako pa ta vest odgovarja resnici, ne morem potrditi. Smili se mi, ker v ujetništvu menda ni preveč prijetno. Gamničnikov je ranjen; kakšna je rana, pa mi ni znano. Gotovo je že p sal domov, v kateri bolnišnici se nahaja.

Kdo pa bo moral od „starih“ Selničanov še vso skupno obleči? Prepričan sem, da tudi Selničani po vzgledu drugih svojo ljubezen do naše ljube domovine dejansko pokažejo. Jako se veselimo nad neuspehi Lahov. Gotovo jim bodo prišli Radeckyjevi časi v spomin, ker njegov duh je še vedno med nami in bo ostal. Oh, da bi mi že le enkrat bili gotovi s tem ruskim velikanom, kateri sicer postaja že precej majhen. Tedaj pa hajd nad Lahom! Tej izdajalski kaški polenti smo dolžni pokazati naše zmagovalno in kriv navajeno orožje. Italija, pravzaprav nekoliko njenih kričačev, je vendar hotela tako. Kakor veš, sem pred več kakor 10 leti kot vojak služil v Gorici. O ti prelepa Gorica in tvoja prijazna okolica! Bili sta mi tri leta moj dom. Vsaka vas, vsak hribček in vsak potok mi je tam znan. Zato se tudi zelo veselim, ako „Slov. Gospodar“, katerega redno dobivam, prinese veste o krvavih borbah polentarijev ob naši zeleni Soči. Večkrat sem v duhu navzoč pri krvavih bojih v okolicu Gorice. Vsi že hrepenimo in komaj pričakujemo časa, kadar pride povelje: „Na jug!“ O, tedaj Italijan ne bo dolgo klical „Savoia“, „Coraggio“ ali celo „Abasso Austria“. Mi mu bomo že zamašili njegova široka usta. Nikdar se mu ne bo več zljubi o ščititi čez našo staro mejo. Z Bogom!

Kako so napravljeni strelski jarki.

Franc Vehovar, poddesetnik pri »paspalku« v Galiciji, predsednik »Kresa« v Gradeu, je pisal svojim staršem pri Sv. Petru na Medvedovem selu dne 18. julija sledeče zanimivo pismo:

Naznanim Vam, da sem se hvala Bogu zmiraj zdrav. Bogu se imam zahvaliti, da me je še do danes obvaroval vsake nesreče. Našo stotnijo Bog posebno čuva pred nesrečo, se skoraj čudim, da finiamo tako srečo, ker drugi včasih dosti trpijo. Bog daj zanaprej tako! Naznanim Vam, da je naša stotnija sedaj nekaj časa za rezervo, da nismo v bojni črti. Seveda, če je sila, moramo hitro na pomoč. Sedaj smo bili skoraj en mesec v bojni črti, ker smo Ruse precej daleč iztrirali. Bojni okopi so tiste grabe, v katerih se skrijejo vojaki. Skopali smo si lame tako globoke, da se lahko po koncu notri skrije in taka je cela fronta. Sovražnik ima ravno tako napravljen. Po nekaterih krajih smo blizu skupaj, drugod zopet bolj naranzen, približno 1000 korakov. Seveda, če kateri kje glavo ven pokaže, že strelja po njem.

Po noči, ko se nič ne vidi, sme vojak iz jarkov. Postavijo se navadno predstrelje, ki pazijo, če bi sovražnik nameraval napadati. Jaz sem bil vsak drugi večer na predstrelje kot vodja. Artillerija je vzdaj za nami in strelja včasih tako dobro, da celo v jarke pada granate in šrapneli. V teh slučajih je napadalec na slabšem, ker tisti, ki je v jarku je zavarovan, in tisti, ki napada, je na prostem.

Kako pa hrana? Tukaj si tudi sami kuhamo, posebno črno kavo si kuhamo vsak dan v jarkih. Po noči se nikoli ne sme spati, ker je nevarnost, da bi znal sovražnik napasti. Če se spi, se spi samo po dnevnu. Po dnevu je zopet tako vroče, da je težko spati, toda če je človek utrujen, mora spati. Menazo doma zmirač po noči, ker po dnevu ni mogoče kuhami bližu. Peremo si tudi sami. Sezuti se ne sme nikdo; če se sezuje, se mora hitro zopet obuti. Torej smo zmirač obuti.

Kaj pa uši? Tistih živalic ima vsak pošten človek v Galiciji. Sedaj po letu se jih še kolikor toliko branimo, da jih še ni preveč, pa pozimi je slabše, ker se človek ne more oprati.

Bog nam daj že skoraj zmago, da bi sovražnika pregnali iz naših dežel. Nikdo si ne more predstavljati, kako hrepenimo po miru, ker smo že dosti utrujeni. Če me še bo ljubi Bog zanaprej takoj varoval kot dosedaj, še imam upanje, da se še bomo vidieli. Prvi sv. spovedi sem bil sedaj že dvakrat ali drugače ne vemo za nobeden praznik, nam je vsak enak.

Veselo ukanje naših možnarjev.

Pismo, katerega je pisal Franc Ocvirk svojemu stricu Maksu Ocvirk, župniku pri Sv. Andreju nad Polzeljo:

Zopet imam čas, da Vam lahko pišem, kaj vse sem doživel v prešlih dneh. — Brali ste gotovo o naši zmagi v Karpatih in južni Galiciji. Tu sem smo bili poklicani s francoskega bojišča; vozili smo se noč in dan ter se ustavili v Danzigu na Nemškem, da si odpočejemo in vse lepo popravimo. Po odmoru pa naprej nad Ruse. Drugoga majnika smo že bili na bojišču; dobili smo povelje, da moramo neko močno trdjavko ali utrdbo pri Bobovu vzeti, v kateri so bili Rusi že nekaj časa utrujeni. Zjutraj zgodaj so naši težki možnarji z divjo strahoto zagromeli; nam se je zdel ta grom in buč kot vselejška, a Rusi so gotovo onemeli za trenutek od strahu. Rad bi bil videl njihove obrazne, kajti pok naših motornih baterij je grozoten in strašen. Naši topovi so tako učinkovali, da so se Rusi že dne 3. majnika spustili v beg, veliko jih le pa bilo tudi ujetih.

Začetek je bil za nas srečen in vsak je rekel z vzdihom: Bog nam še daj zanaprej srečo! In res, sreča nas je spremnila. Trpljenje je bilo veliko, pa to se vse pozabi, samo, da le Ruse preženemo. Kar po zraku so frčali, tako smo jih podili vedno dalje in dalje mimo Bobowa, Tuchowa, Tarnowa in Jaroslawa. Nismo se z vlakom vozili, ampak z avtomobilom. Kjer so se Rusi v bran postavili, smo hitro postavili naše težke možnarje in kakor hitro so začeli ti možnarji z gromom in treskom pozdravljati Ruse, so se vsakokrat kar v beg spustili. Tako, smo celo mesec Ruse podili ter prišli do Przemysla, kjer so se Rusi dobro utrdili. Začeli so naši možnarji svojo divjo in junaska pesem peti. Rusi so dobro odgovarjali, pa prečudno, kar naenkrat so nas zasledili in našli, kje tičimo.

Vsek je mislil, da je izdajstvo. Vse se je rekel z vzdihom: Bog nam še daj zanaprej srečo! In res, sreča nas je spremnila. Trpljenje je bilo veliko, pa to se vse pozabi, samo, da le Ruse preženemo. Kar po zraku so frčali, tako smo jih podili vedno dalje in dalje mimo Bobowa, Tuchowa, Tarnowa in Jaroslawa. Nismo se z vlakom vozili, ampak z avtomobilom. Kjer so se Rusi v bran postavili, smo hitro postavili naše težke možnarje in kakor hitro so začeli ti možnarji z gromom in treskom pozdravljati Ruse, so se vsakokrat kar v beg spustili. Tako, smo celo mesec Ruse podili ter prišli do Przemysla, kjer so se Rusi dobro utrdili. Začeli so naši možnarji svojo divjo in junaska pesem peti. Rusi so dobro odgovarjali, pa prečudno, kar naenkrat so nas zasledili in našli, kje tičimo. Vsek je mislil, da je izdajstvo. Vse se je rekel z vzdihom: Bog nam še daj zanaprej srečo! In res, sreča nas je spremnila. Trpljenje je bilo veliko, pa to se vse pozabi, samo, da le Ruse preženemo. Kar po zraku so frčali, tako smo jih podili vedno dalje in dalje mimo Bobowa, Tuchowa, Tarnowa in Jaroslawa. Nismo se z vlakom vozili, ampak z avtomobilom. Kjer so se Rusi v bran postavili, smo hitro postavili naše težke možnarje in kakor hitro so začeli ti možnarji z gromom in treskom pozdravljati Ruse, so se vsakokrat kar v beg spustili. Tako, smo celo mesec Ruse podili ter prišli do Przemysla, kjer so se Rusi dobro utrdili. Začeli so naši možnarji svojo divjo in junaska pesem peti. Rusi so dobro odgovarjali, pa prečudno, kar naenkrat so nas zasledili in našli, kje tičimo. Vsek je mislil, da je izdajstvo. Vse se je rekel z vzdihom: Bog nam še daj zanaprej srečo! In res, sreča nas je spremnila. Trpljenje je bilo veliko, pa to se vse pozabi, samo, da le Ruse preženemo. Kar po zraku so frčali, tako smo jih podili vedno dalje in dalje mimo Bobowa, Tuchowa, Tarnowa in Jaroslawa. Nismo se z vlakom vozili, ampak z avtomobilom. Kjer so se Rusi v bran postavili, smo hitro postavili naše težke možnarje in kakor hitro so začeli ti možnarji z gromom in treskom pozdravljati Ruse, so se vsakokrat kar v beg spustili. Tako, smo celo mesec Ruse podili ter prišli do Przemysla, kjer so se Rusi dobro utrdili. Začeli so naši možnarji svojo divjo in junaska pesem peti. Rusi so dobro odgovarjali, pa prečudno, kar naenkrat so nas zasledili in našli, kje tičimo. Vsek je mislil, da je izdajstvo. Vse se je rekel z vzdihom: Bog nam še daj zanaprej srečo! In res, sreča nas je spremnila. Trpljenje je bilo veliko, pa to se vse pozabi, samo, da le Ruse preženemo. Kar po zraku so frčali, tako smo jih podili vedno dalje in dalje mimo Bobowa, Tuchowa, Tarnowa in Jaroslawa. Nismo se z vlakom vozili, ampak z avtomobilom. Kjer so se Rusi v bran postavili, smo hitro postavili naše težke možnarje in kakor hitro so začeli ti možnarji z gromom in treskom pozdravljati Ruse, so se vsakokrat kar v beg spustili. Tako, smo celo mesec Ruse podili ter prišli do Przemysla, kjer so se Rusi dobro utrdili.

Novi italijanski napadi. — Cesar slavi južne vojake. — Borojevič je ponosen na svojo armado. — Pijane laške čete.

Položaj.

Druga velika bitka ob Soči (od 18. do 28. jul.) je končana. S pridržanim dihanjem je celo Avstrija čakala izida. In ko je izvedela, da so naši junaki že zopet zmagovali odbili italijanske napade, ki so jih izvajali Italijani z nadčloveškim naporom, je bilo vse močno razveseljeno. Od vseh strani so prihajale navdušene čestitke povelniku naših protiitalijanskih čet, nadvojvodi Evgeniu in povelniku soške armade, generalu Borojeviču, in s tem seveda tudi hrabremu vojaštvu. Mi Slovenci smo občutili še posebno radost in veselje, kajti gre se sedaj za naše slovenske domove, za naše slovensko ljudstvo.

Toda tudi sedaj po izgubljeni bitki sovražnik ne miruje. Po kratkem presledku je zopet začel napadati oni del naše soške fronte, ki se začenja južno od Gorice in sega do morja. Kajpača brez uspeha! Pri goriškem območju, ob Krnu, ob koroški in tirolski meji je primeroma mir. Veličega se z nobene strani ne podvzema.

Cesar južni armadi in mornarici.

V sled sijajne zmage naše južne armade v drugi bitki ob Soči nad italijansko premočjo in vsled držnih činov naše mornarice je presvitil cesar izdal krasno armadno in mornariško, povelje, v katerem se v izbranih besedah zahvaljuje vojaštvu in mornarici za sijajna junaška dejanja, občuduje njih hraltrost ter jih bodri za bodočnost, v kateri še nas čakajo trd stvari.

Generalnemu polkovniku na dvojno doli E v genu kot zmagovitemu vrhovnemu povelniku naše južne armade je cesar podelil vi zahvalo za smotreno vodstvo vojaški zasluzni križec prve vrste z vojnim okraskom.

Cesar generalu Borojeviču.

General Borojevič, povelnik naše pete armade, ki se ob Soči bori proti Italijanom, ki torej brani našo slovensko zemljo, je izdal sledeče armadno povelje:

Vojaki! Njih Veličanstvo naš cesar in apostolski kralj je posjal meni naslednje lastnoročno pisano pismo: „Ljubi general pl. Borojevič! Pod Vašim mnogočkušenim vodstvom se je peta armada junaško borila in dosegla najlepše uspehe. V najtoplejši zahvali se spominjam Vaših zaslug in Vam izrekam Svoje pohvalno priznanje. Dunaj, dne 29. julija 1915. — Franc Jožef I. r.“

Vojaki pete armade! To najvišje odlikovanje, ki jo je dobil Vaš vojskovođa, velja v prvi vrsti Vam; to odlikovanje velja Vaši zvestobi, Vasi neprimerni hraščnosti, ono velja Vašemu kot skala trdnemu sklepu, da ne prepustite sovražniku brez povelja ne pedi domače grude. Vaši otroci in otroki otroci bodo s ponosom pripovedovali, da ste se vi bili v bitkah ob Soči. Vojaki pete armade! Vaš voditelj je ponosen na Vas!

Na bojišču, dne 30. julija 1915.

Borojevič, general pehoty, I.r.

Nadvojvoda Jožef generalu Borojeviču.

Zborni povelniki na italijanskem bojišču general kraljevje nadvojvoda Jožef je brzoval svojemu armadnemu povelniku generalu pehoty pl. Borojeviču povodom zmage v drugi soški bitki:

„Tisti dan velikega vojnega leta, v katerem je bila v tak težki drugi bitki ob Soči pod v tolikih viharjih vedno sijajno preizkušenem vodstvu Vaše ekselencije ob skalnatu trdem zidu naših čet zlomljena in odbita velikaška premoč sovražnika — pozdravljam Vašo ekselenco v imenu svojih junaških čet in prosimo tako častniki kakor moštvo, da naše globoko v srcih vkoreniščeno, v neštetih bitkah dokazano zvestobo izporočite Najvišnjemu vojnemu gospodu z zagotovilom, da če napočijo še tako težke ure, bodo Doberdolske skupine do začnjega zdihljiva veselo vstrajale zanj in za domovino in da bodo zastavili svoje najboljše, svoje vse, tudi vnaprej.“

Pri generalu Borojeviču.

Slavni hrvaški akademični slikar profesor Ivecovič pripoveduje v hrvaških listih svoje, utiske, ki jih je dobil, ko je obiskal v glavnem stanu soške armade generala Borojeviča, katerega je portretiral. Vojaki imajo v Borojeviču neomačeno zaupanje; kadar čujejo njegovo ime, nastane med njimi nepopisno navdušenje. Dasi ima Borojevič že skoro 60 let na svojih plečih, ohranil je neko mladeničko svežost in okretnost. Ko je prof. Ivecovič Borojeviča portretiral, je general sedel pri svoji pisalni mizi ter marljivo nekaj beležil in razmišljal. Ko je prof. Ivecovič pri slovesu izrekel nado, da se skoro vidijo na laški zemlji, je dejal general Borojevič: „Videti bičemo. Kar

Bog da! Pozdravite mi srčno, drage Zagrebčane in Zagrebčanke! Profesor Ivecovič je izvršil ob tej priliki še več drugih portretov, ter se podal natov na soško fronto, odkoder je prinesel interesantne sklice. V Ljubljani je bil profesor Ivecovič dne 24. junija, v Gorico je došel 30. junija, ko je divjala bitka pri Podgori, ter je z avtomobilom obiskal Doberdob, Tržič in Nabrežino. Sad tega potovanja bodo krasne slike, ki bodo v čast hrvaškemu in slovenskemu junaštvu.

Izgovor laškega časopisa.

Da bi pojasnilo neugoden položaj Italijanov ob Soči, trdi italijansko časopis, da sta na južno fronto došla dva sveža avstrijska armadna zabora.

Dosedanje italijanske izgube.

Iz zanesljive strani se poroča iz Milana, da so izgubili Italijani v prvih dveh mesecih vojske 180 tisoč mrtvih, ranjencev in pogrešancev.

Italijani izgubili 1280 častnikov.

Tageszeitung poroča, da so izgubili Italijani v drugi bitki ob Soči 1280 častnikov, med njimi 54 štabnih častnikov.

600 italijanskih topov.

List „Baseler Nachrichten“ prinaša iz poročila italijanskega vojaka, ki je prenašal bolnike, o drugi bitki ob Soči zanimive podrobnosti. Vojak pripoveduje: Bitka je trajala dalje kot 100 ur. Prenašanje in pošiljanje ranjencev, ki je trajalo najmanj 4—5 dni po bitki, je moči zdravniškega objekta tako izčrpalo, da se je moralno pritegniti nevojake na pomoč. Število ranjenih s 50.000 ni previško cenjeno. Razmeroma mnogo težko ranjenih umre že med potjo. Število padlih italijanskih častnikov, med temi tudi mnogo iz višjih stopnij, je zelo veliko. Popolni seznam italijanskih izgub se bo izdal šele sredi meseca avgusta. Vojak pripoveduje, da so italijanski častniki pravili da je italijanska artillerija razpolagala ob Soči s 600 velikimi in srednjimi topovi.

Pijane laške čete.

Vojni časnikarski stan poroča z dne 30. julija: Avstrijske čete, ki so se nahajale čisto blizu Ljubljane strelskih jarkov, pripovedujejo sledeče: Na Monte Aranza se nahajajoči sovražnik je razgratal in pel celo noč od 28. do 29. julija, kstreševal salve, vi zrak in neprehnomoma je bilo slišati vute: „Vsi Avstrijevi so svinje!“ Naši ljudi so dočeli utr, da so morali biti Lahipiani.

Kraljica Jelena se pripravlja za vhod v Gorico in Trst.

Italijanski listi so nedavno prinesli vest, da se bo italijanska kraljica Jelena v spremstvu vojvode oportnskega pejala na bojno fronto. Nameravano potovanje pa je izostalo. Vzrok za to je zanimiv in značilen obenem. General Kadorna je namreč naznani italijanskemu dvoru, da bosta mestni Tzst in Gorica že skoraj v italijanski posesti. Kraljica Jelena je torej vse potrebno ukrenila, da bi na strani svojega moža na čelu italijanskih čet vkorakala v Gorico in Trst. Z velikim hrupom pričeta druga ofenziva italijanske armade pa se je, kakor znano, popolnoma ponesečila in radi tega ni drugogora preostajalo, kakor da je moralna kraljica odložiti sanje zmagovaloga vlogo v začeljeni mesti. Na fronto ni pripravljala.

Kako je v Solkanu.

Z dne 27. julija pišejo iz Solkanca:

Tudi naša občina tripi. Zvonik sicer še ni pravni poškodovan, kakor je bilo v „Slovencu“ pisano, trpeče so pa mnoge hiše. Sovražnik, kadar ima čas, strelja na državno postajo, a ker ne zna dobro meri-

ti, padajo krogle v bližino, in seveda tudi v bližino solkanske hiše. Tudi ljudi so laški Šrapneli že več ubili. Do sedaj je mrtvih pet oseb. Nekemu občinskemu starešini, je včeraj sovražna krogla zdrobila levo nogo, danes mu jo bodo odrezali. Sploh je te dni kakov bi bil sodni dan. Lahi pa ne morejo dolgo streliati, ker jih naši topovi prehitajo pozdravljajo.

Strašno klanje pri Podgori.

Zagrebčke „Novine“ so priobčile izvireni dopis iz Podgorje pri Gorici z dne 23. julija, ki se obesedno glasi:

Nam je tukaj ogenj topov posušil solze v očeh: poleg nas mrtvi bratje! Čutimo bol, a solze v očesu ni. Gledamo vse mogoče vrsti smrti. Nekatere so res grozne; ne malram jih opisovati. Razburilo bi prevac življe bralcev. Ceprav nam je ogenj posušil solze v očeh, vendar so slučaji, da se nam nehote posti jo v oku! Izjema, ki potrujuje pravilo! Dogode se pretresljivi slučaji. Dovolj je, da prideš med gospode častnike, pa poslušaš, kako se izražajo o svojih dečkih. Ko prideš med vojake same, še več izveš; saj jih je 20 do 50 skupaj. Poprimejo se s sovražnikom, včasih dvajsetkrat močnejšim. Nastane klanje. Če se kdo vrne, je samo svedok. Zgodi se, da ne ostane — prav nič živ! Umirajo kakor Spartani. Nekod je dejal ujet italijanski častnik: „Ti Dalmatinci so vrl rod. Vsi so ostali v strelskej jarkih mrtvi. Nobeden se ni hotel udati. Po 20 jih je preje ubilo 300 naših! Dokler je bil le eden izmed njih živ, nas je zlal!“ — To jim torej priznava sam sovražnik, ki so ga naši zvečer ujeli, ko so dobili ojačanja. To jim priznavajo tudi vsi naši častniki, od prvega do zadnjega! Se sam zborni povelnik se je nekoga dne o njih zelo pohvalno izrazil, kar pa tudi zaslužijo. Gledal sem ta dva meseca tudi sam z lastnimi očmi njih junaštvu pred Gorico na Podgori. Sovražnik je vrgel načine, z mirno vestjo se sme reči, 25.000 granat, Šrapnelov in min. Poizkusil je do dvajsetkrat napad z načrtovanom premočjo. Vsi so se razbili ob njih prisih in glavah. Padlo je kakih 200 mrtvev, tri četrte od težkih italijanskih granat. Če bi pa reknel, da je tu poginilo vsaj 1000 Italijanov, bi povedal premalo. Sovražnik je imel naravnost strašne izgube. Naš vojak se ne uda živ, se ne umakne. Vsaka patrona, ki jo ima, pomeni italijansko glavo. Ne strelja v zrak; in vsak naboj mu je dragocen: dobro jih hrani in varčuje z njimi — za Italijane. Kadar jih nima več, pa prime za bajonet. Tu pred našimi strelskej jarki je videti še avstrijskih bodal, zadržih v glave Italijanov. Ko je nek naših prebodal Italijana, je pa tudi njega zadela sovražna krogla. Dokler diha, tolče in ubija sovražnika. Sto slučajev je, da jih je zadela italijanska krogla, pa dokler more držati puško v roki, stoji in bije, strelja, dokler mu ne izginejo moči, ali ga ne zadene nova sovražna krogla. Navedel bi lahko takih slučajev, ki so jih potrdili častniki, cele litanije. Častniki sploh naše vojake našli vse hvalijo. Vsak izmed njih zasluži odlikovanje, tako pravijo! Ginljiv slučaj je danes tu pred vsemi častniki pripovedoval stotnik Roma, povelniki strojno-puškinega oddelka. „Tudi jaz sem se sinoči razjokal, kar sicer ni moja navada. Tu pri strojni puški je vojak Grubič, doma iz Golubiča pri Klinu, kosil Italijane, ki so se bližali. Prileti težka grašča, ki njega in strojno puško zasuje. Izvije se izpod zemlje; videl sem ga — ves krvav je bil! Začrti se mu je kos granate zadaj v glavo. Zgrabi za lopato in začne odkopavati svojo strojnico; pomagali so mu tudi tovariši. Vsak hip se ozre, kje da so Lahij. Opazi, kako prihajajo bližje. Koplje in koplje, kolikor je v njegovi močeh. Že jo je izkopal in postavil. Šiba jih po notah. Opazil sem, kako mu je začel obraz bledeti. Ni se zdržal več na nogah. Paadel je. Tovariš ga zameni ter tepe Italijane naprej. Ko je paadel, se malo dvigne. Nasloni glavo na roko, rad bi glavo vzravnal kvišku, a moč ga je zapustila. Slišali smo ga še: „Tebi, moj Bog, mojo dušo!“ in iztegne se. Skočili smo k njemu. Hitro ga poklčili: Grubič! On pa je zaprl oči: bil je mrtev! Solza mi je kanila v oko.“

Rusi pred umikanjem. — Ivangorod in Varšava pred padcem. — Neverjetno velike ruske izgube. — Strogi ruski red v ruski armadi razrahlan.

Položaj.

Naše in nemške armade stiskajo Ruse vedno trdnejše v trdnjavski četverokotnik Ivangorod — Varšava — Lomža — Brest-Litovsk. Na jugu četverokotnika smo zavzeli mesti Lublin in Holm ter s tem dobili važno železniško, ki je vezala Ivangorod po načrtnem potu z ostalo Rusijo. Naša bojna fronta je sedel že nad železniško črto Lublin-Holm. Najskrajnejše krilo te fronte se je odcepilo od glavnih črt in koraka ob Bugu proti trdnjavni Brest-Litovsk. Ob zapadni strani četverokotnika so naša čete med Varšavo in Ivangorodom prekoračile znamenje reke Visle ter zavzeli na izhodnem bregu Visle važne postojanke. Železniška zveza med Varšavo in Ivangorodom ob Visli, ki je bila najkrupša, je vsled tega pretrgana. Varšava in Ivangorod sta od treh strani obkrožena.

Naši južni fronti poveljujeta nadvojvoda general Jožef Ferdinand in general Mackensen, naši za-

padni fronti general Woyrsch. Te dve fronti stojita pod neposrednim najvišjim poveljem nadvojvode Friderika in generala Konrad Hecendorfa. Nemški fronti, ki stojo i od Varšave naprej ob reki Narew, Njemen in dalje naprej preko Mitave proti Rigi, poveljuje Hindenburg in njegov generalstvo načelnik Ludendorf. Kajpoda postopata obe najvišji armadni vodstvi med seboj sporazumno.

Nemci so na več krajin prekoračili reko Narew ter stalno, četudi počasi, napredujejo proti Bugu, ki teče od Brest-Litovske proti zpadu in se izliva, združen z Narewom severno od Varšave pri Novem Georgijewsku v Vislo. Ob Njemu pridira general Below, o katerem pišejo nevtralni listi, da ima zbrano velikansko število kavalerije, s katero bo ob ugodnem trenutku prodrl, da zapreči umikanje Rusov iz trdnjavškega četverokotnika in jih vlovi v past. Posebna nemška armada v severni Rusiji je že zavzela mesto Mitavo in se bliža obmorskemu mostu Riga,

Ako dobijo Nemci Rigo, si bodo od tam gotovo uredili opirališče za svojo mornarico, s katero bi ogroževali Petrograd in važno rusko pristanišče Arhangelsk.

Iz tega vsega sledi, da Rusom prede zelo huda. Bati se jim je, da jih v četverokotniku obkrožimo in popolnoma, uničimo. Mnogi so radi tega mnenja, da se pri Iwangorodu in Varšavlj sploh ne bodo spustili v bitko, ampak v zadnjem trenutku umaknili ob Črto Lomža-Brest-Litovsk. Saj je tudi ruski vojni minister v dumi naznani, da ni izključeno, da se ruska armada umakne izpred Varšave na boljše postojanke.

Ob Zloti Lipi in ob Dnjestru so včasino majhni boji, sicer je pa počasaj nespremenjen.

Ruske izgube.

Mesec julija smo mi in Nemci ujeli 297,903 Rusov, uplenili 111 topov in 558 strojnih pušk.

Od 1. maja, odkar smo začeli ofenzivo proti Rusom, do 1. avgusta smo ujeli vse skupaj 742,077 Rusov, 468 topov in 1482 strojnega pušk. To so velikanske, ne zaslišane, izgube, ki so najlepši dokaz za naše krasne uspehe. Da toliko Rusov pride v ujetništvo, je znamenje, da je pokorščina o-majana in red v armadi precej zrahljan.

Slabše kot v Japonski vojski.

"Nowoje Wremja" piše: Temna služnja nas prešinja. ... Položaj je slabši kot v Japonski vojski.

Varšava obkoljena.

Varšava je obkoljena od treh strani. Od petka (dne 30. avgusta) sem pa je bila popolnoma odrezana od prometa z ostalim svetom. To pa, zaradi tega, ker so nemški letalci z bombami razdrili oni dve železnični, ki se sta bili prosti, nameč Varšava-Bielostok, in Varšava-Siedlce-Brest-Litovsk. Vsled tega se je tudi zakasnelo rusko umikanje, čeprav je bilo že polurađno naznанено. Umikanje bo stalo Ruse sedaj mnogo več žrtv.

Varšava pred padcem.

Francosko časopisje splošno sodi, da se Varšava nahaja pred padcem. Upajo le še na to, da se Rusom posreči izogniti se obkolitvi.

Varšavski poljski listi objavljujejo že razne podrobnosti o veliki izpraznitvi mesta. Prebivalstvo je vzhemirjeno.

Konzuli že zapuščajo Varšavo.

"Glas Naroda" poroča: Srbski, francoski in belgijski konzul so že zapustili Varšavo.

Avstrije pred Iwangorodom.

Avstrijsko-ogrške čete, poveljevane od generala Kevesa (podrejene generalu Mojeru) so dne 3. avgusta na zapadni strani Iwangorda dosegli krasen uspeh. Zavzete so v junashkem naskoku ivangorodske predužitve ter pri tem ujeli 2300 Rusov in zaplenile 32 topov, med njimi 21 težkih in 2 možnarja. Pred Iwangorodom stojijo že naši težki topovi.

Nova obrambna črta okoli Brest-Litovska.

Petrograjski poročevalci "Timesa" poroča: Rusko vojno vodstvo osredotočuje zdaj svojo glavno pozornost na to, da izpelje rusko armado iz zagozde. Ruska armada se najbrže umakne v novo obrambno črto s središčem Brest-Litovsk.

Glasovi o miru.

"Vossische Zeitung" piše: Švedski list "Dagens Nyheter", ki je glasilo četverosporazuma v severnih evropskih državah, in ki je zlasti s Petrogradom v stalni in dobrì zvezi, je priobčil zanimiv članek, v katerem piše, da mora Švedska posredovati za mir. Lisi je mnenja, da so poročila, češ, med vojskovočimi se državami še ni opaziti nobene vojne utrujenosti in nobene želje po miru, popolnoma kriva. Le francoski narod bi ne sprejel nobenega mīru, ki bi bil zanj poniževalen.

Ce se pa najdejo v Franciji še ljudje, ki hočejo, da se nadaljuje vojska do skrajnosti in ki hočejo, da bi ostalo vse pri starem, kakor je bilo pred vojsko, je kljub temu dolžnost nepristranskih držav, da iščejo pota za sporazumljenje.

Švedski narod je pač v prvi vrsto poklican, da udejstvi to misel in začne z mirovnimi pogajanjami.

List piše sklepčno: "Nikakor bi nas ne presestilo, če bi slisali že v najkrajšem času o tozadevih poskusih."

Velezanimiva propoved jezuita O. Abela.

Sloviti propovednik jezuita Abel je v pondeljek v cerkvi sv. Avguština na Dunaju govoril:

"Aprila 1. 1914 je znani Essad paša iz Albanije v dunajskem hotelu „Meist in Schaiden“ dunajski

prostozidarski loži (skupini) odkril načrt bodoče svetovne vojske zoper Avstrijo in Nemčijo. To je bilo še pred sarajevskim umorom, ki se je sklenil v srbski loži že 1. 1912. Ta srbska loža je bila prej včlanjena madžarski veliki loži in še v zadnjih letih pridružila rimske veliki loži pod prostozidarskim ministrom (židom) Nathanaom. Vsi zatoženci sarajevskega umora so bili člani te srbske lože. Na Dunaju je bilo 14 prostozidarskih lož. Kajpača so se sedaj avstrijske in nemške ločile od četverosporazumovih, zakaj naši prostozidarski bratje ne morejo ob enem dobiti za armado in nastopati proti vojski. A v četverosporazumu so prostozidari glavni hujškači proti nam. Mi branimo pravlico! Avstrija ima zgodovinske pravice, proti katerim je začela Italija roparski boj, ker je zlorabil potrebo narodnostne edinstvenosti, na katero se je sklicevala. Mi branimo vero! Neimenovan odbor, ki se imenuje „katoliški“, je postal razglas, da naj obrnemo hrbot papežu Benediktu XV., ker je baje papež blagoslovil orožje proti Avstriji. Toda to je ravno takšna laž, kakor ona, da je Pij IX. 1. 1848 blagoslovil orožje proti Avstriji. Ravn Pij IX. je Radeciju v zahvalo poslal rožni venec, katerega še sedaj hrani Radecijeva vnukinja, grofica Valterskirchen. Seveda omenjeni odbor ni katoliški, ampak čisto drugega izvora in samo slepari z ukradenim imenom.

nošt. Vsa kizmed uradnikov, ki hoče res nekaj veljati, mora biti vseh deželnih jedrnikov v toliko zmožen, da lahko strankam občuje. Prosim Vas torej, ako še Vam v tem oziru kljaj primanjkuje, da to v najkrajšem času popravite." — Besede gališkega namestnika veljajo pač tudi za druge dežele.

Razne novice.

* **Katoliški Slovenci!** Praznujmo v letošnjih izvanrednih odnosajih rojstni dan našega častilivega, preljubljenega vladarja z gorečo molitvijo! Prepričanje, da je usoda posameznikov, držav in narodov v rokah Vsemogočnega, je rodilo misel na veliko narodnoromanje k Manjši Pomagaj na Brezje. To romanje se vrši dne 16. in dne 17. avgusta t. l. v proslavo rojstnega dne našega presvitlega cesarja Franca Jožeta. Ob vnožju nebeske Kraljice in pred razpostavljenim Najsvetješjim hočemo moliti za našega cesarja in celo prejasno cesarsko hišo, za Avstrijo, župne konec vojske, za naše juhaške vojake in za srečno bodočnost našega naroda. Prihajte vse, ki količaj morete! Žrtvujmo eno noč, združimo se z evharističnim Izvlečarjem in izprosimo z gorečo molitvijo pomoč tam, od koder edino nam zamore priti: od vsegamogočnega Gospoda nebes in zemlje! V Ljubljani, dne 31. julija, 1915. Dr. Ivar Šusteršič, deželni glavar, kot predsednik odbora. Dr. Anton Korošec, državni in deželni poslanec; Dr. Evgen Lampe, stolni kanonik in deželni odbornik; Dr. Frančišek Pavletič, odvetnik v Gorici; Karol Pollak, veleindustrialec; Ivan Štefle, uradnik, kot član odbora. — Vspored narodnega romanja dne 16. in dne 17. avgusta t. l.: Požornosti se otvorijo dne 16. avgusta, zvečer okoli devete ure s procesijo ob prepevaju gorenih prošenj do nebeske Kraljice. Potem celo noč molitev pred izpostavljenim presv. Rešnjim Telesom. Ob polnoči slovenska služba božja. Pričenši na vse zgodaj dne 17. avgusta ponitikalna sv. maša, ki jo daruje prevzvani, gospod vladika dr. Anton Bonaventura Jeglič. Pred sv. mašo propoved. Govori kanonik monsignore dr. Evgen Lampe. Tako pa končani sveti maši slovenski molitev celokupnega zbranega naroda do najsvetješega Sreca Jezusovega in preblažene Device Marije. Konec: Cesarska pesem.

* **Novi kaplani.** Kot kaplani so nastavljeni še slediči gg. semeniški duhovniki: Jožef Petrovič v Šoštanj, Fridek Sternad v St. Petru pri Radgoni in Franc Jazbinšek v Ribnici. Č. g. kaplan Fr. Časl pride iz Ormoža nazaj k sv. Mišlavu pri Ormožu.

* **Mati našega generalisima umrla.** Mati načelnika avstrijskega generalnega služba Barbara Konrad-Hecendorf je v 90. letu svoje starosti umrla na Dunaju.

* **Opomin nemški mladini.** Bavarski naučni minister je na učne zajode izdal okrožnico, v kateri opozarja na slabo navado in isurov način, kako se v mnogih krajih z besed in pisavo bori zoper sovražnike. V ministriški okrožnici se odločeno nastopa zoper način bojevanja zoper sovražnika. "Nemška mladina", tako se glasi v okrožnici, "se mora vzgajati ne da bi se hujšala k srdcu in sovražtu in se mora vzgledovati nad častnimi čini nemškega naroda."

* **Po smrti odlikovan.** Cesar je podezel v Galiciji padlemu stotniku 47. pešpolku Ferdinandu Ornik, vojaški zasluzni križe III. razreda z vojnim okrasom.

* **Odlikovan slovenski vojaki.** Srebrni zasluzni križe na traku hrabrostne svetinje so dobili: računski podčastnik 7. lovškega bataljona Nikolaj Mušič, ognjičar 23. topničarskega polka Anton Cirkva, ognjičar 9. topničarskega polka Ivan Močrič, podkovški mojster Jakob Dimec in siražmojster Josip Sančić, oba od 5. dragonskega polka, pustil poduradnik vojne pošte št. 79 Karol Lukavec in mojstra na vojaški železnici Banjaluka-Dobrljin Stefan Plentaj in Mihal Robar. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda so dobili: pionirji Ivan Perdevšek, Anton Serbec in Matija Kanič, vsi od 3. pionirskega bataljona; pohvalno priznanje višjega armandnega poveljstva je dobil nadlovec 2. polka ces. lovcev Jos. Bedenk. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda so dobili: čuvar štabnih strojev Luka Lipič in pred sovražnikom padla sprožilca torpedov Adolf Puš in Gustav Dobovišek; narednik 26. domobranskega pešpolka Josip Klobasa; narednik Andrej Ružič ter infanterista Konrad Kralj in Martin Cvetek 27. domobranskega pešpolka; padli narednik Ivan Osterc, narednik Franc Gril, četovodja Miha Pogačnik, korporali Peter Cvirk, Anton Bohine, Jakob Cerar, despotiki Josip Sems, Viktor Režen in Fr. Jeke, infanterista Anton Osojnik in Rudolf Gašparič, vsi od 27. domobranskega pešpolka; četovodja 26. domobranskega pešpolka Ivan Antolič.

Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: četovodja 26. domobranskega pešpolka Anton Pinič; četovodja Josip Smešnik in Ivan Kogovšek, Korporali Ivan Jamnik, Jos. Vaniček, Vladimir Ravnikar in Jos. Jane, infanteristi Franc Gorenc, Franc Berginc, Martin Vozelj, Leopold Batč, Ivan Komel, Jakob Gerbenec, Josip Peršič, Ivan Vertovec, Franc Strajna in Alojzij Srbčič, vsi od 27. domobranskega pešpolka; re-

Ruska duma.

V ruski dumi (državnem zboru) je ministrski predsednik Goremykin v imenu carja, oblubil Poljskom narodno samostojnost pod okriljem ruskega carja. Vojni minister Polimow je naznani dumi, da bo ruska armada bržkone prepustila Varšavo sovražnikom.

Italija razkrinkana.

V ruski dumi je izjavil zunanj minister Sasso-nov: Italijansko ministrstvo Salandra je tekoh prvih pet mesec v skrbno vse pripravilo, da stopi na stran Rusije, Anglije in Francije. — Iz tega sledi, kako so nas Italijani s svojim "zavezništvom" grdo varali.

V srbski zbornici.

V srbski državni zbornici so priredili srbski prot vladni postance veliko rubuko, ko je ministrski predsednik Pašič onenil, da je moralna Srbija na zahtevo Rusije prepustiti obmorsko mesto Drač Italijanom. Slisali so se ogorčeni klici proti Rusiji in Pašiču.

Italija in Turčija.

Italija bi radila napovedala Turčiji vojsko, ker jo krivi, da ji Turčija brani v Tripolitaniji arabsko prebivalstvo, vendar se boji velikih žrtv novih vojske in za to še čaka. Italija je svoje v Turčiji bivajoče častnike poklicala domov.

Amerika proti nam.

Italijani naročajo, kakor povzemamo iz inozemskih listov, v Ameriki strelivo in orožje. Tako so načeli 25.000 kavalerijskih pušk. Da Amerika podpira naše sovražnike, je proti nepristransosti. Ali vse, ali nikogar! Mi pa iz Amerike ne dobimo niti živil niti survin, potrebnih za izdelovanje suknja in platna.

Nemčija in Amerika.

Nemčija bo odgovorila na spomenico severnoameriških Združenih držav zaradi potopljene ladje "Lusitania", da na noben način ne bo izpremenila svoje dosedanje politike v pomorskom vojskovjanju.

Japonska.

Med Japonsko in in četverosporazumimi državami, posečno Rusijo, se vršijo pogajanja, da bi Japonska potragala četverosporazumu v večji meri, kakor dosedaj.

Novi gališki namestnik.

Novoimenovan gališki cesarski namestnik general Kokard se je na Porciurku predstavil svojemu uradništvu, katerega je nagovoril z daljšim govorom. V govoru je tuji povedarjal, kar je posebno znamenito: "Gospoda moja, v pričujočem trenutku Vas monam opozoriti na izredno važno okol-

zervni praporščak 22. topničarskega polka Josip Dolenc, kanonir 2. domobranske hajbične divizije Karol Sterle in črnovojošnik pri 47. pešpolku Karol Vračko. — Srebrno hrabrostno svetinjo druge vrste so dobili: stražmošter Avgust Sošterič od dragoškega polka št. 5., divizijski trubač Karl Klošir in nadtopničar Jernej Ležanc od gorskega topničarskega polka št. 3 ter četovodji Jožef Kandolf in Jožef Gregorec od 3. pionirskega bataljona.

* **Junaške smrti** je padel dne 26. rožnika t. l. na severnem bojišču črnovojošnik Florijan Rajh, brat gg. odvetnikov dr. Jakoba in dr. Štefana Rajh, ki sta tudi oba pod orožjem. Slava padlemu junaku!

* **General kavalerije Emil vitez Ziegler**, korni poveljnik, je 1. avgusta umrl za kolero. Tako pri njegovem štabu kakor pri njegovem koru se ni zgodil ne en slučaj kolere, vzbličen, da se je primerilo med civilnim prebivalstvom dot ēnega ozemlja več slučajev kolere. General Ziegler je bil edini častnik celega svojega štaba, ki se ni dal cepiti proti koleri.

* **Zakopan in zopet izkopan**. Učitelj pri Sv. Barbari v Halozah, g. Al. Šekšnaka, je zakopala italijanska granata živega. A rešili so ga in poslali v ljubljansko bolnišnico, kjer bo kmalu ozdravel.

* **Cvetke-planinke z južnega bojišča** nam je poslal v pozdrav naš prijatelj Josip Hole, ki je predeljen gorskim topničarjem na fronti ob Soči.

* **Brezverce na bojno črto!** Valentín Debelak, doma od Sv. Jurija ob Taboru, piše z južnega bojišča: Že deseti dan se nahajam v ljutem artilerijskem ognju. Na tisoče šrapnelov in granat je pada na našo stran. To je grmelo in zemlja se je tresla, kot bi bil sodni dan; vendar Italijani niso prišli ne en korak naprej. Tu sem naj pridejo brezverci, tu bodo se učili Boga spoznavati! Domu na vremenu in v razkošju je lahko brezverec biti; pa tukaj v trpljenju, v pomanjkanju in v vednem smrtnem strahu, tukaj je drugače. To se naj takim ljudem na vsa usta pove. Že koj prvi dan, ko smo prišli vsi premočeni v naše postojanke, smo prejeli ognjeni Krst. Dal Bog, da bi bilo kmalu te vojske konec. Jaz sem zdrav, hvala Bogu! Ljudje so klub vsem neprilikam dobro razpoloženi.

* **Dvanajst sinov padlo**. List „Meraner Zeit.“ poroča o neki tirolski družini, katera je izgubila svojih dvanajstoro sinov v bojih za domovino. Vseh 12 sinov, ki so bili stari 18 do 40 let, je bilo uvrščenih med tirolske cesarske strelice. Dva sta padla že na Poljskem, trije v Galiciji, dva na italijanskem bojišču, druga dva v Besarabiji, in trije ob Stryju. Matere je hoteli žalosti sreči počuti, ko se jih je poročalo o usodi njenih 12 sinov. Verna Tirolka je vskliknila: „Gospod Jezus Kristus, Ti veš, da sem pripravljena dati še ostalih šest, samo da bi bila zmaga na naši strani!“

* **Pogrešajo se**: Henrik Repina je služil pri 13. poljski stotnji 47. pešpolku, vojna pošta štev. 73. Že od 17. avgusta 1914 ni nobenega glasu od njega. Oče njegov, Andrej Repina v Krčevini pri Mariboru, prosi njegove vojne tovariše, da mu sporočijo o njegovi usodi. — Alojzij Jesih (Essig) od črnovojniškega maršbataljona štev. 29, 2. poljske stotnije, se je jeseni boril na srbskem bojišču. Deset mescev že ni nobenega glasur od njega. Odgovor prosi Franc Goranšek, čevljar, Višnja ves, pošta Vojnik pri Celju.

* **Pojasnila o vojnih ujetnikih**. Na ponovna vprašanja, kam se je treba obrniti za pojasnila o naših vojnih ujetnikih, odgovarjam, da poročila o avstrijskih vojakih, ki se nahajajo v kaki sovražni državi v ujetništvu, daje edino: „Izdelenje urad za vojne ujetnike“ na Dunaju I., Jasomärgottstrasse št. 6.

* **Vojnopomožno podjetje** našega c. kr. namestnika pod gesлом „V znamenju zlatega klasa“ je izdalо ta-le načrt: Prireditve v zahvalo dobre žetve, v prid Rudečemu križu ter za pospeševanje Štajerskega kmetijstva se bodo vršile sredi septembra. Prodaja se bo tudi znak pšeničnega klasa s slovenškim napisom: „Zlati klas, reši nas!“ znak stane 24 vin. in se mora naročiti 100 komadov skupaj. Piše se na: Poizvedovalno mesto „V znamenju zlatega klasa“ Profesor Klemens Frömel, Gračec, Grad, polnadstr. — Slovenci! Ker je to prvi uradni znak s slovenskim napisom pri dosedanjih vojnopočomožnih podjetjih, za to sezimo po njem! Naj pri nobenem ne manjka!

* **Strežniška pisarna deželnega in gospojnega pomožnega društva Rudečega križa**. Patriotično deželno in gospojno pomožno društvo Rudečega križa za Štajersko sta poleg drugih svojih naprav priredili tudi s režiško pisarno, kateri bode z ene strani skrbeti in v razvidnosti imati vse strežnice po poklicu in pomožne strežnice, z druge strani pa tudi posredovati pri priskrbi strežnic v nastajajočih potrebnih služajih. Pisarna je nastanjena v Gračcu v poslopju starega vscučilšča, Bürgerstraße 2, II. nadstropje, kamor se naj občine v slučaju potrebe obračajo.

* **Dosedanje žrtve svetovne vojske**. Neki nizozemski vojaški strokovnjak je izračunal, da je bilo v svetovni vojski dosedaj usmrčenih zavsem 5 milijonov oseb, 7 milijonov pa je bilo ranjenih.

* **Najvišjih cen za živino ne bo**. Kakor poroča „D. Agrarblatt“, je poljedelski minister dr. Zenker izjavil zastopniku lista „Zeit“, da je vladu zopet opustila misel, upeljati najvišje cene za živino, ker še radi velike razlike v živini to da težko izvesti.

* **Pazite na ogrsko koruzo!** Mariborska okrajna glavarstvo je na področjene občine izdalо sledeči razglas: 1. Oi vsaki iz Ogrskega direktno (brez posredovanja koruzne centrali) došli koruzni posiljati mora

prejemnik (mlin) nemudoma obvestiti občinsko predstojništvo namembnega kraja; obvestiti se mora najkrajšim potom, 2. Občinski predstojnik mora sam ali po poslovnikih tržne policije od vsakega vagona (žezeniškega voza) odvzeti vzorec in ga nemudoma poslati c. kr. preskuševališču za živila v Gračcu. 3. Preiskovanje na števne odstote pokvarjenih zrn in na mokroti (vlažnosti) je izvršiti po določilih zakonika „Codex alimentarius austriacus“. 4. Koruza, koje vsebina glede pokvarjenih zrn presega dopustno najvišjo mero 5%, se proglaši za pokvarjeno in za človeški užitek neporabno; takšno koruzo se mora denaturirati (napraviti neužitno), če je ni mogoče oddati v industrijsko uporabo kakemu obratu, ki daje popolno jamstvo zoper zlorabno uporabo. 5. Denaturacija se mora izvršiti pod oblastvenim nadzorstvom. Denaturacija se mora izvršiti alf s škrupljenem raztopnine kakega katranovega (smolnatega) barvila in premesavanjem (vrsta barvila se določi na slučaju do slučaja) ali pa na ta način, da se razdrobljeni koruzi primeša železni okis v potrebnih množinah. 6. Od prostega prometa je izključiti koruzo, imajočo več kot 15% volne primesi. Odveza v zmletje se ne da naprej, dokler se ne dokaže, da se je vodna pričinska znižala najmanj za 15%. To je ugotoviti z novo preiskavo, ki se ima samootsobi umetno tudi razjezati na zopetno ugotovitev množine pokvarjenih zrn. 7. Koruzna moka ne sme več nego 13% mokrote (vlažnosti) imeti. Okus iz nej napravljene polenta-kaše mora dokazati, da je nesumne kakovosti. Razven tega je moko prekusiti, se-ii le načaja v vjeti plesen. Moka mora biti brez otrobov. 8. Pri izdelanih mlinskih izdelkih, se-če je dokazana nesuma kakovost — ne ozira na to, iz kajere koruzne vrste da so se napravili. 9. Vzorce koruzne ali koruzne moke je spraviti v suhe steklene posode s steklenim ali polkrovim zamaškom ali v plastični škatli z dolro približenim pokrovcem in jih brez odlaganja vposlati. Za slučajno odvzetje nasprotnega vzorca mora prizadetnik (interesenti) priskrbiti potrebne posode. 10. Mlini, ki meljejo koruzo, morajo uradni zdravnik očas do časa pregledati in je pri tem vzeti vzorce koruze, ki jo je mleti, in pa mlinske izdelke. 11. Tudi v pekarijah je izvrševati zdravstveno-pokrilska preiskovanja, jemati vzorce in jih pošiljati preskuševališču. 12. O izidu preiskovanja obvestiti je pristojno občinsko predstojništvo, katero je povzročilo preiskovanje.

* **Hmelj**. V hmeljskem okrožju Žatec je vsled dolgotrajne suše stanje hmeljskih našadov zelo različno. Dočim je stanje hmeljskih našadov v nižjih legah precej povoljno, so hmeljski našadi v višjih legah v razvoju zelo zaostali. Dognano je, da so izginili vsi upi na dobro hmeljsko letino v hmeljskem okrožju Žatec in bo letošnja hmeljska letina v imenovanem okrožju mnogo slabša, kakor je bila v lanskem dobi. Tuj hmelj se je prodajal, oziroma kuvoval, po 30 do 50 K zl. 50 kg. Popraševanje po njem je bilo malenkostno. — Stanje hmeljskih našadov v Savinjski dolini je v obči dobro, ponokod celo prav dobro. Nasadi so zdravi in brez škodljivega mrčesa. Hmeljska trgata se bo letos pričela vobče nekoliko prej, kakor druga leta.

* **Kako je v vinogradih?** Vinogradnik iz Slovgorie nam poroča: Letos se je na grozdju zelo močno pojavila peronospora. Po nekaterih legendah je skoraj polovica grozdja — črnega. Kdor je premalo poškropil, ali je vzel premajhno mero galice ali perocida, sedaj to brido obžaluje. Mnogokrat je trsno listje zdravo, a grozdje je po strupeniu rosi močno napaden. Grozdna plesnoba pa letos ni tako močno nastopila, kakor druga leta. Kdor še škropi, naj da le grozdje močno poškropiti. Za drugo leto pa si zapomimo: Ne pozabi v prvi vrsti grozdje že pri prvem škroljenju močno poškropiti.

* **Nakupovanje letošnjega žita**. Cesarska namestnica naznača: Splošno je razširjeno mnenje, da se namerava vso letošnjo žetve neposredno po mlačvi polupiti in jo v skladiseli v velikih množinah nakočiti. O tem ljudskem mnenju se je na cesarsko namestnico poslalo več vprašanj. V teh vlogah se je opetno izražala bojazen, da se bo zruje, ako se sveže zmlače in ne popolnoma posušeno spravi v skladisca, na ta način lahko pokvarijo. Naznana se, da se žita nikakor ne bo nakupovalo v takem obsegu, da bi se isto potem pokvarilo. Za sedaj bo nakupovanje žita samo prostovoljno. Z nakupovanjem se bo podvijalo radi tega, da bodo kmetje vsled takošnje prodaje dobili dočadek k žitnim cenam, kjer se je uradno določilo. Da se tudi v tem oziru vsi dvomi odstrani, se je okrajšalo, in drugim odtorom, ki se jim je zaučalo nadzorovanje žetve in mlačeve, naročilo, naj pazijo na to, da se zmlati samo dovolj suho snopje. Glede kolčin, ki se bodo po vojno-žitnem prometu zavodu nakupile, je treba omeniti, da v mlinih sedaj primanjkuje žitnih zalog in da tudi vojno-žitno prometni zavod ter njegove podružnice za kritje vojnih potrebsčin rabijo večje množine razpoložljivih kolčin z t.

* **Komu smeš prodati novo žito?** Uradno se razglaša: Izvedelo se je, da kmetje žito letošnje žetve, kljub cesarski naredbi z dne 21. julija 1915, (ki določa, da se sme žito prodajati samo vojno-žitnu promet emu zavodu, oziroma iščegovit počasnjencem) prodajajo zasebnikom. Ponoči se še opozarja, da je cesta letošnja žetev zasežena na korist države. Vsi drugi nakupi so nevečjavni in zapadejo strogi kazni, ki jo določa gorej omenjena cesarska naredba. Tudi nakup in prodaja žetve na steblih (v klasiju) je prepovedana in kaznjiva. Poliferm oblast in prve instan-

ce (okrajna glavarstva) se je naročilo, da naj s vso sirogostjo nastopajo zoper nedovoljeno prodajo nove žetve.

* **Tržne cene v Gračcu**. Debeli voli 264 do 284 K, srednje debeli 240 do 260 K, suhi 212 do 236 K; debele krave 192 do 232 K, srednje debele 128 do 188 K, suhe 100 do 124 K; bik 180 do 256 K, mlade živina 176 do 260 K; teleta 260 do 280 K, izjemoma 290 do 300 K; mlade svinje 410 do 420 K, debele svinje 390 do 400 K, srednje debele — do — K, mesne svinje 390 do 406 K; ovce 220 do 260 K. (Pri goveji živini veljajo cene za 100 kg žive teže, pri teletih, svinjah in ovcah za 100 kg mrtve teže.) Seno 100 kg: sladko 9 do 10.50 K, kislo 8. — do 9. —, slama 5. — do 7.50 K; pšenica 41.50, rž 33.50, ječmen 30.80, koruza 40, proso 50 K, oves 27.30 K, ajda 60 K, fižol 90 do 100 K, grašica 180 K do 200 K, leča 200 K, proseno pšeno 120 do 144 K, pšenični zdrob 120 K, koruzni zdrob 76 do 86 K, ržena moka K, pšenična moka št. 0 do K, št. 4 ... do ... K, št. 6 (črna) ... do ... K (100 kg). Jajca komad 13 do 16 v, krompir 20 do 40 v 1 kg; mleko 32 do 34 v liter.

* **Cene živini** na dunajskem sejmu so dne 2. avgusta zopet poskočile in sicer, za 4 do 10 K pri 100 kg žive teže.

* **Izvoz jaje v Nemčijo**. Jajca, ki so namenjena za izvoz v Nemčijo, nakupuje v Avstriji beroljinska osrednja nakupovalna družba. Ta družba tudi razdeljuje nakupljena jajca med nemška velika in srednja mesta. Vsak mesec se bo izvožilo 150 vagónov jajc v Nemčijo. Na 1 vagon gre 150.000 jajc. Leta 1912 se je na mesec poslalo v Nemčijo 1670 milijonov, v letu 1913 pa 1344 milijonov jajc. Največ jaje se je poslalo iz Gvlicije. Nemčija ima v mirnem času sama 80 milijonov kokoši, ki znesajo na leto 2.000.000 meterskih stotov (= 5 milijard komadov) jajc. Iz tujine se je uvozilo v letih 1912 in 1913 povprečno 1.657.000 meterskih stotov jajc (3 in ena tretjina milijard komadov). Od teh odpade na Avstrijo 699.000, Rusijo 667.000, Nizozemska 78.500, Italijo 55.000, Bolgarijo 51.200, Rumunijo 46.500, Turčijo 19.900, Srbijo 19.400, Dansko 11.400 meterskih stotov. Poleg tega se je uvozilo dosedaj v Nemčijo iz Kitajske na leto jajčnih rumenjakov za 51.000 met. stotov. Na leto potrebuje, torej Nemčija 8% milijarde jajc.

* **Sadni kis**. Nezelo sadje, ki pada z drevo, se mora pobrati. Pujski ga radi hrustajo. Še bolje se pa porabi za sadni kis. Po teh ga pa zato ne smeš pustiti ležati, ker se v njem rade zarde gošenice in drugi mrčesi in glive, kar pozneje šodnje drevesu. Tudi nagnito sadje je dobro za sadni kis. Sadje vsak dan poberi, zmečkaj, spravi v posodo in zali, da nad sadjem stoji voda. Vsak dan sadje premešaj, da se ne napravi na vahu plesnoba in posodo zopet zakrij. Dobro je, če stoji posoda na gorkem. Sadni kis je mnogo boljši, kakor oni, katerega ponujajo Čiči po hišah, ali ki se dobiva v prodajalnicah. Iz lesnik in drobinc se dela sadni kis tako-le: Sadje zdrobi, sok iztisni in ga pusti stati, da se vsa nesnaga vleže. Potem ta sok nalij v sod, v katerem je bilo poprej vino, rum ali špirit. Na 20 litrov soka deni 7 g belega vinskega kamna. Napolnjeni sod naj stoji v krajcu, v katerem je 20 do 25°C gorkote. Sok vre in se peni in vaha mora biti tedaj odprt, da gre vsa nesnaga vun. Da je s.d. poln, se včasih soku malo dolije. Ko je sok izrel, se vaha pripre. Sok naj ostane, ko se čisti, še nekaj tednov na gorkem v sodu, predno se rabi.

* **Tatvine v Gračcu**. Grački listi poročajo: Mestna varnostna straža je dne 2. avgusta zaprla osem uslužencev južne železnice in jih izročila deželna sodniji. Vseh osem je osumljivih, da so iz skladisč južne železnice odnašali v velikih množinah vino.

* **Maribor**. V zapore ukajšnjega okrožnega sodišča so zaprli 35 letno ločeno trgovčevno soprogo Mario Holzer, ki je stanovala v Kamnici. Osumljena je, kakor poroča „G. V.“, da je posesnice Mariji Heger odnesla 1400 K denarja.

* **Maribor**. V okreku dne 3. avgusta se je obesil bivši policijski stražnik in -dosedanj uradnik okrajne bolniške blagajne F. Magerl.

* **Maribor**. V Mozartovi ulici v Mariboru se je pojavile več slučajev načeljivih bolezni škrlatce. Starši otrok se svareti, da po možnosti ne puščajo svojih otrok v omenjeno ulico.

* **Sv. Križ pri Mariboru**. Zopet nam je strašna vojska dne 4. junija t. l. na severnem bojišču pobrala slovenskega mladenca Janeza Sabati, štabnega narednika v c. in kr. pešpolku št. 47. Rojen 1. 1886 kot sin svečinskega cerkvenega viničarja na Jedloniku, Simona Sabati, je v 9. letu svoje starosti prišel v svečinsko župnišče, kjer je bil v spodbudo vseh vzhledno pohaben ministrant in poznej vesten cerkvenik. Leta 1905 se je udeležil v Burgwaldu viničarskega tečaja. Po dokončani vojaški službi, kjer je vsled pridnosti napredoval do narednika, je 1

kratkim pa je prišlo poročilo iz Rusije, da se nahaja Reiterer med ujetniki na Ruskem.

* St. Ilj v Slov. goricah. Dne 27. julija je v Cirknici umrl posestnik Franc Žižek. Umrl je bil zvest naš pristaš. Pri vsakih volitvah ni šel samo od dati glos za našo stranko, ampak je svoje dni tudi pridno agitiral. Na „Slov. Gospodarja“ je bil že od nekdaj naročen. Svetla, mu večna hrč!

* Sv. Lenart v Slov. gor. C. kr. družba za konjerejo na Štajerskem priredi dne 11. avgusta ob 9. uri dopoldne pri Sv. Lenartu v Slov. gor. obdarovanje oziroma premiranje konj. Priženejo se naj kobile s sesajočimi žrebeti, mlaude kobile, dveletne in enoletne žrebice, in sicer le iz okraja Sv. Lenart v Slov. gor. Živinopote liste je treba prineseti seboj. Konjereci, požurite se!

* Sv. Benedikt v Slov. gor. Zadnji čas skoraj ni tečna, da ne bi izvedeli za smrt tega ali onega naših mladeničev in mož-vojakov. Ravno te dni n. pr. smo prejeli žalostno potrdilo, da je mesca manjka že padel pri Przemyslu Karol Senekovič, kmečki sin, p. d. Ragužarjev blizu cerkve. Bil je priden in pa posten fant, delaven in močna opora že priletih starišev. Vedno je bil vnet in marljiv sotrudnik pri naših narodnih prireditvah in poleg tega izvrsten tamburaš. Njegova bisernica je bila njegovo veselje, ž no si je delal začasno in vesele ure drugim. Napravil si jo je sam. Izdelal je več tamburic tako dobro, da jih ni poznati od kupljenih. V nedeljo po sv. Treh kraljih t. l. smo imeli zadnji skupen sestanek, poslovilen večer. Bili smo sicer veseli, a ne kakor drugekrate nekaj tajna slutnja nas je morila, slutnja, da smo že pač najbrž zadnjikrat vsi skupaj tako, kakor smo bili prej tolkokrat. In res, Karola ni več. Rojko Fran nas je izmed tamburašev prvi za veselje zapustil, in Karl je šel za njim. Ne bo nam več tambural; njegova bisernica je umolnila, njegovi prsti, s katerimi ji je tolkokrat izvabljala mile glasove, so v smerti otrplili, on počiva. Počivaj, dragi Karl, v miru v tui, sicer bratski, slovenski zemlji. Da bi počival doma, bi ti gotovo naše vrle tamburašinje z rožicami in zelenjem zasadile grob in ga močile s svojimi solzami; ker pa si tako daleč, daleč od nas, pa bodi prepričan, da naša srca in naši spomini zvesto stražijo pri tvojem grobu in ti kličejo zaupni: „Na svidenje nad zvezdami!“ — Pred tremi leti se je od Sv. Jurija v Slov. gor. priženil v Zagajski vrh k Črnkovim Matija Bauman. Pošten in tih značaj, pa dober in zelo skrbni gospodar, si je kmalu pridobil ljubezen in spoštovanje sosedov in župljanov. Pri Przemyslu je padel. Bil je vnet častilec presv. Srca Jezusovega. Skoro vsaki prvi petek v mescu je prejel sv. zakramente. Pobožno in krščansko je živel, zato je gotovo tudi srečno umrl. V boljši večnosti sedaj čaka, da vo kratek čas tudi bridiči ločiti prideta žena in sinček za njim. — Dober in priden fant in vnet sotrudnik pri naših veselicah je bil tudi Ludovik Rajšp iz Drvanje. Tudi njega ni več. Ob Dnjestru je umrl junaške smrti, tam sedaj počiva v s krvjo namočeni, poljski zemlji. — Caf Henrik je bil komaj tri dni na italijanskem bojišču in je že moral končati svoje maldo življenje. Kos skale, pravijo, ga je zadel ravnino v sence. — Na občinski urad v Trotkovi je poročal iz severnega bojišča vojni kurat Pinter, da je tam spramil k večnemu počiku posestnika Krambergarja. — Tako padajo naši fantje in mož-vojaki drug za drugim. 15 je že njih število in s strahom se vprašujemo: Koliko jih še bo? Nekaj je tudi ujetih, največ pa ranjenih. Ranjen je vojna naših tamburašev Pavel Hajnčič, na legarju leži v Ljubljani bolan Jožef Elbl, tudi tamburaš. Ta nesrečna vojska je zanesla že v toliko hiš žalost in tugo in moreče skrbi, kaj pa nam še bo prinesla, pa sam Bog ve!

* Sv. Ana na Krembergu. V soboto, dne 31. julija, smo pokopali vodo Terezijo Spindler iz Ledineka. Pokojna je bila vzgledna krščanska mati. Prijeni hiši se je že dolgo časa bral „Slovenski Gospodar.“ Bila je velika dobrotnica ubogim. Ako samani imela, je vzela na posodo, da je le prošnjiku ustregla. Dala je tudi dva sina za domovino. Eden se nahaja sedaj v ruskem vojnem ujetništvu, mlajši pa je na severnem bojišču. Pa tudi dva njena zeta sta pri vojakih. Blagi pokojni večni mir!

* Negova. Milo so doneli zvonovi dne 6. in dne 7. julija. Preselila se je v boljšo domovino po bletni mučni bolezni, sprevidena s sv. zakramenti za umrajoče, v 44. letu svoje starosti blaga žena in posestnica Marija Geratič iz Negovskega vrha. Rajna je bila vzorna katoličanka, skrbna mati svojih otrok. Rada je zahajala k službi božji in prefemala pogosto sv. zakramente. Rada je tudi prebirala „Slovenskega Gospodarja.“ Zapustila je moža z dvema majhnima hčerkicama in enega sina, ki je v vojski. Pogreb se je vršil pod vodstvom dveh č. gg. duhovnikov. Domaci pevci so doma in pri odprttem grobu zapeli res ganljive žalostinke. Spavaj, spavaj, mamka draga, v črni zemlji sladko, Jezus in Marija blaga, sprejmi dušo gor v nebo!

* Sv. Jurij ob Ščavnici. Ivan Mir iz Rožčkega vrha piše dne 16. junija s severnega bojišča svoji sestri: Zahvaljujem se Ti, da si mi naročila „Slov. Gospodarja“, katerega z veseljem čitajo tudi vsi moji prijatelji. Hvala Bogu, nam gre dobro, dnevi so vroči, a mi vse volimo trpimo. Vidimo že v Rusijo. Skoraj bomo trobentali o mornem času. Topovi bodo potihnili, puške molčale. Sedaj še strašno grmijo topovi po dnevju in po noči. Zemlja se trose, po noči se sve-

ti vse kakor blisk, kjer gorijo vasi. Mi pa kopljemo v zemlji kakor krši.

* Križevec pri Ljutomeru. Bogoslovec Alojzij Sunčič je nevarno zbolel. Znancem se priporoča v moži tev.

Ljutomer. V občini Ljutomer se je uradno dognala kuglaslavka. Radi tega so živinski sejmi v celiem ljutomerskem okraju prepovedani.

Ptuj. Ker se je v ptujskem okraju mu glavarstvu pojavila smrčnost pri konjih, je oblast konjske sejme v Ptaju ustavila.

* Središče. Makso Unger, rezervni poročnik pri 2. bosansko-hercegovinskem polku — središki rojak — je bil za svojo hrabrost v bojih v Bukovini odlikovan z veliko srebrno kolajno.

* Ptuj. Na Spodnjem Bregu je umrla 81 letna posestnica Terezija Hotko.

* Ptuj. Na Kicatu je dne 27. junija padla 70-letna viničarka Ana Zelenko tako nesrečno čez stopnice, ki vodijo na podstrešje, da je čez dve uri umrla.

* Sladkagora. Iz ruskega ujetništva se je oglašil vrl fant Mihael Svetelšek. Že pet mescev ni bilo nobenega gřisu o njem. Sedaj, 29. julija, pa so dobili njegovi domači kartki, ki jo je pisal 19. aprila. Ujet je bil 22. marca. Svetelšek piše: „Srčne pozdrave pošiljam vsem iz naše Rusije. Sedaj smo ravno na avstrijsko-ruski meji. Bog da mi, da se še vidimo, če je vodja božja. Pozdrav na vse. Vaš Mihael.“ — Ne da se popisati veselje njegovih domačih, da se je še vendar oglašil. Za orej vsi potrpite, če se v vojni nekateri izgubi, saj potragoma se oglasi še marskateri.

* Sv. Ema. Kmetijsko društvo pri Sv. Ema je imelo v prostorih kmetijskega društva dne 22. avgusta 1915, popoldne ob 2. uri, svoj drugi redni občni zbor. Dnevi red: Potrjenje računskega zaključka za leto 1914. Slučajnosti. Za slučaj, da ne bi bilo ob 2. uri dovolj članov načelnih, se bode ob 4. uri občni zbor pri najmanjšem številu vršil. Odbor.

* Konjice. Dne 27. junija so opravljali semkaj 170 ruski ujetnikov, ki bodo opravljali razna poljska dela. 70 ruskih ujetnikov je ostalo v Konjicah, ostala so pa spravili v Zreče in Vitanje, kjer bodo opravljali razna poljska dela.

* Konjice. Trdkašni s dneški služba Ivan Čebul je sčasih dne 29. junija 40letico službovanja kot sodnik in služba. V Konjicah že služuje čez 25 let.

* Sv. Jurij ob juž. žel. Vojniški zasluzni križec III. vrste je dobil nadporočnik 97. pešpolka Jos. Zidanšek, učitelj na kmetijski Šoli v St. Juriju ob južni železnici.

* Celje. Naredbeni časništveni deželničega selskega svetnega poroča, da je Valentiu Larbič, okrajni pomožni učitelj v Celju, v bojih pri Novem Miamstu v Gaši in padel.

Celje. Naredbeni časništveni deželničega selskega svetnega poroča, da je Valentiu Larbič, okrajni pomožni učitelj v Celju, v bojih pri Novem Miamstu v Gaši in padel. * Savinjska dolina. Obče obiranje hmelja bode se letos pričelo že dne 9. avgusta. Obivalci se vozijo na južni železnici in sicer od Brežic, oziroma Zagorja, via Židanost, Celje, Maribor, Marenberg na počagi legitimacijskih listov, ki se dobre pri občinskih zastopih ali pri hmeljarskem društvu v Žalcu, s polovično karto (50%). Za popolno, vsestransko varstvo obiralcev bodo pristojne oblasti skrbele. Žalski hmeljarji so sklenili, da bodo letos plačevali po 18 v od škaf in da bodo dajali obiralcem trikrat na dan točno hrano.

* Ljubno v Savinjski dolini. Brglez Franc je pisal dne 27. junija sv. imenom staršem iz ruskega ujetništva. Pismo se glasi: Dragi oče in mati! Srčne pozdrave od vašega sina. Dolgo vam že nisem nič pisal, ker se mi kar zmirjal enako godi. Tudi sedaj nimam drugoga pisati, kakor da vas lepo prosim, da bi molili Boga in Marijo za mojo rešitev iz te nesrečne bude. Naznanim vam, da delam na polju in da je dela mnogo, hrača slab, zasluzim malo, zdrav sem še za silo. Ne vem, ali ste še živi in zdravi, ker ne pride nobeno poročilo od vas.

* Spodnji Dravograd. Dne 28. julija sta se na progi Vučje — Spodnji Dravograd vnela dva železniška vozova sena. Vlak je moral na ožertvi progi obstat. Železniškemu osobišču se je posrečilo, goreči vez odvreti od drugega. Po dva leta napornem delu se je posrečilo ogenj pogasiti. En voz sena je uničen. Vlak je vozil 14 vozov sena.

* P. n. kn.-šk. župnijskim uradom je v zadnjem času dostopala neka dunajska tiskarna vzorce za krstne, oklicne, poročne in mrtvaške liste, katere priporoča. Opozariamo, da ima pravico založništva za matične liste v lavantinski škofiji edino-le naše domače podjetje tiskarna sv. Cirila. Besedilo in oblike matičnih listov za lavantinsko škofijo tudi ne odgovarja dunajskemu vzoru. Končno pa še pripomnimo, da so cene za matične liste v tiskarni sv. Cirila včasih zelo visoke, kakor pri dunajskih tvrdkih. V domači tiskarni stane 200 matičnih listov 5 K, pri dunajski tvrdki pa je treba plačati za 200 komadol dvojezičnih listov 11 K 60 v. Iz tega se bodo p. n. gg. župniški pač najložje prepričali, da je naše domače spodnje Štajersko podjetje tiskarne sv. Cirila v Mariboru cene jese od drugih. Zato pa tuži zasluzi, da se vsestransko podpira.

* Za avstr. Rudeči križ so darovali: Kranjc Janez 4 K; Zemljčič Treza 1 K, Pečolar Janez v Topolšici 10 K; Julijana Šmidec v Leskovcu pri Ptaju 2 K.

Zadnja poročila došla v četrtek, 5. avgusta. Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Zahodni del trdnjave Iwangoroda zavzet. Uradno se razglaša:

Dunaj, 4. avgusta.

Rusko bojišče.

Med Vislo in Bugom so se Rusi, ki se umikajo korak za korakom, postavili, kakor je njihova navada, na raznih mestih vnovič v bran. Severno od Dubljanke in Holma, ob Swinki in na črti Lecna — Nowo-Aleksandrija je prišlo do hudih bojev. Na mnogih delih bojne črte je sovražnik s kratkimi protisunki poskušal nekoliko ustaviti naše zasedovalno prodiranje, toda ni bil v stanu, se našemu prodiranju uspešno ustavljal. Bil je pognan v beg ter je nadaljeval opolnoči svoje umikanje proti severu. Zahodni del trdnjave Iwangoroda, ki leži na levem bregu Visle, se nahaja v naši oblasti. Nemške čete, ki se nahajajo na izhodnem bregu Visle nasproti izlivu reke Radomke, so vnovič napredovali. Med Waldimir-Wolynskim in Sokalom so naše čete razpršile polk ruskih kozakov. Južno-zahodno od Waldimira-Wolynskega je videti večje požare.

V izhodnem delu Galicije nič novega.

Italijansko bojišče.

Na Goriskem je bilo v noči na 3. avgusta ob robu gorske planote zopet odbitih več posameznih italijanskih napadov, tako južno od Zdravčine in izhodno od Polače, kjer je sovražna infanterija naše dvakrat napadla z bajonetom, toda oba napada sta bila pod težkimi sovražnimi izgubami odbita. Popoldne dne 3. avgusta so napravili Italijani v deževju in megli po hudem artilerijskem obstreljevanju zopetni sunek na naše postojanke na hrib Monte dei Sassi, a tudi ta napad je bil odbit.

Na koroškem in tiroškem in obmejnem ozemlju je prišlo na nekaterih mestih do živahnejšega artilerijskega delovanja. Italijanska infanterija, ki je napadala Cellonkofel, se je umaknila na zahodni obronek višine, ker jo je obstreljevala lastna artillerija. Napač dveh sovražnih stotnih na obmejni most južno od Schluderbacha in močnejši italijanski napad na Col di Lano (Buchenstein) je bil odbit. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Južnoizhodno bojišče. Nemški deli armade generalnega polkovnika pl. Woyscha, ki so prodrli čez Vislo, nadaljujejo svoje napadanje. Avis strogrsko čete te armade so že v posestizahodnega dela trdnjave Iwangoroda do Visle. Protiv zavezniškim armadam generalnega maršala pl. Mackensa je sovražnik tudi včeraj z obrambnimi napadi poskušal, da bi ustavil zasedovanje; a pri mestu Lecna (severozahodno od Lublina), severozahodno od Holma in zahodno od Buga, je bil sovražnik zopet poražen. Od danes (4. avgusta) zjutraj se s客观nik, ki je vržen nazaj, med Vislo in Bugom splošno umika v severni smeri. Tudi pri in izhodno od Uscilnua ob Bgu se sovražnik umika.

Severozahodno bojišče. V zasedovanju umikajočega se sovražnika so nemške čete včeraj (3. avgusta) došle v okolico mesta Kupischi (izhodno od Poniewica). Severno od Lomže (ruska granica ob Narewu, severozahodno od Varšave) so bili Rusi vrženi v prednje trdnjavsko obrambne postojanke. Izhodni in zahodni pruski polki so pri Ostrolenkiju po srditi ruski obrambi že zavzeli prehode čez reko Narew, ki so še bili s poljskimi utrdbam zavarovani. Več tisoč Rusov je bilo ujetih in 17 strojnih puški uplenjenih. Tudi od tega prostora se Rusi zasledujejo. Pred Varšavo so bili Rusi vrženi iz postojank pri mestu Blonje v zunanj trdnjavsko črto. Armada bavarskega princa Leopolda že napada trdnjavo.

11.

Kdor ve razlečiti dober likér od slabega, se ne da preslepiti s ponaredbami, ampak zahteva pristni

Po slazem pitju
Si bolan,
Od tega boš
Vesel, močan!

"FLORIAN" ne slabí in ne omami, "ampak daje moč in veselje do dela.

Kmečka hranilnica in posojilnica pri Sv. Belfenku v Slov. goricah

naznanja svojim članom in vlagateljem, da je znižala obrestno mero za vloge in posojila, in sicer za vloge, enakomerno od 5% na 4 1/2% pričeni s prvim septembrom t.l. Za posojila pa od 6% na 5 1/2 in sicer za nova posojila od dne 1. sept. t.l., za stara posojila pa pričeni s tistem dnevom po prvem septembru t.l., ko se obresti obnovijo.

Hranilne kostke „Favorit“ se najboljši pridatek za juho. Najcenejsi vir za preprodajalce. V skatijah po 200 komadov naprej. 100 kosov K 3.60 se pošilja po povzetju na vse pošte. Grünwaldova uprava za razpošiljanje juhinih kock Dunaj I. Gonzagagasse 12.

"Kapljice za svinje". Cena 1 steklenico je 1 kruna.

Gospod A. H. Sv. Križ, piše:
Hvala Vam za pripisano zdravilo: Svinjske kapljice za rdečico: Uspeh vrlo povoljni!

Gospod Janez K. piše:

Prav debro pomagale!

F. PRULL:

mestna lekarna pri c. kr. orlu
Maribor, Glavni trg štev. 15

462

Edino zastopstvo in glavna zala za Austro-Ugrsko od originalnih armadnih in železničarskih Reskoft-**5R.**

Po 14 dnevni poskušnji

so lažke vsake ure proti popolni sveti zapotovanju, torej ni nobeno risika, ampak se hkrati vsak sam prisploh o to izbornih usah. Prednosti teh ur: Prava železničarska Besednjica, ki je, ne delgo tega, nadstav za seljančne in strupene slubke z novo konstrukcijo zbeljihoda, dobila premični tek, posledaj močne osi, keloče so vse vrte v knesnih. Ura teče 22 ur in ido točno na pet minut, da tudi ura leži, vidi si se sori v izpu. Ura je zavojvana proti preveliki napetosti parova, obtočje je iz čistega nikla ter je zavojvana že z enim plastičnim vankrnu napetosti parov, kar se vasi pokrov strog in nadzoren napredno. Po dobrimi preizkušnjami se to ure radi naloži vse in vendar dobreck tek, zaradi upravnih pri zasedbi in različnih zelenjav. Prazin Vas torej, da te ure ne zamenjajo z drugimi ekskluzivimi urami, ki se dobitje v trgovinah. — Vsak si naj brez nevernosti, da bi trpel kakšne, naroči mojo ceno ure. — Velik senčnik popolnoma zastan.

A. KIFFMANN, Maribor ob Dravi Št. 8, največja tovarniška zala za ur, srebrnine in zlatinine, razpošilja v vse dežele. Specialist za belje ure.

Pozor kmečovalci!

Preiskrbite si pravočasno, posebno sedaj v vojakom času, jamčena, zanesljiva in kaljiva semena, n. pr.: domačo, nemško (Lucerna), kamnito dafeljo, travo, poso rumeno in rdečo, spleh vsa pojaka, kakor tudi vrtina in cvetljiva semena od znane in oddikovane trdke Maathner, ki se debivajo pri domaći trdki

I. RAVNIKAR :: CELJE

Trgovina z špecerjškim blagom, z barvanimi in deželnimi pridelki ter živiloga vset vrst mineralnih voda.

REC: Solidna in točna postrežba.

Naznanjam, da v moji trgovini dobivate zanesljive kaljiva semena za polje in vrte po solidni ceni

Posebno priporočam od predenca očiščeno:

Domač ali konjsko deteljno seme, potem Lucerner ali nemška, Inkarnat za enkrat kosi, Esparsel, takozvana večna detelja, Travino seme za mokre in suhe travnike, Korenjeve seme, Runkelovo repo, rudečo dolgovato, rument, dolgo in okroglovo, Steinjske salate.

Vseh vrst semena za vrte, kakor tudi rafije in žvepie za vinograde.

Obilnega obiska pričakujem biležim z velespoštovanjem

Tvrdka M. Hočevare Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve
trgovina špecerjškega blaga.

Manufaktурно trgovino J. FAULAND v Ptiju se najbolj priporoča.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

Hranilne vloge se sprajemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knajšice se sprajemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje naj prehitelo. Za nalenjanje po polti so petna hrambna položnice (87.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti popularni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poročilo po 5 1/2% in na ebejni kredit po 6%. Nadalje imposujejo na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih dečarnikih snovnih prevzame posojilnica v svoje last pred povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Producje na vknjižbo dela posojilnika brezplačno, stranka plača le koliko.

Uradne ure so vsake sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvenčni prazniki. V uradnih urah se sprajemajo in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in probaja prejemanje vrak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in ed 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po
4 1/2 %
od dneva vloge do dneva vzdiga.
Rentni davek plača posojilnica sama.

Dale posojilo

na vknjižbo, na ebejni kredit in na zastave vrednestnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnika brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I.nadstr.